DIARI CATALÀ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Barcelona {Edició vespre . . . 1 pies. mes / Edició matí . . . 1 » »
Espanya . . . . . 4'50 pies. trim.
Unió postal . . . . . 9 » »
Paquet de 30 números. 90 cèntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entresol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats y reclams à preus convencionals. Per la edició del vespre s'admiten esquelas mortuorias fins a les sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXI núm. 4,251 — Barcelona: Dilluns 6 de mars de 1911 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sant Olaguer, arq.-bisbe de Barcelona.
Sant de demà: St. Tomàs de Aquino, cf. y dr.—Quarante hores: A la iglesia parroquial de St. Joseph, a Sta. Mònica.—Horas d'exposició: De 9¼ de nou del matí a 9¼ de set de la tarda.—Demà: A la mateixa iglesia.—Cori de Maria: Ntra. Sra. de Lourdes, a Sta Madrona (Poble Sech).—Demà: Ntra. Sra. de la Font de la Salut, a Minimes, o a St. Esperit.—Misa d'avuy: St. Olaguer, bis. y conf.; color blanch. — La de demà: St. Tomàs de Aquino, conf. y dr.; color blanch.—Adoració nocturna: Avuy, dilluns, dia 6. Torn de la Mare de Déu de la Mercè

Observatori Meteorològich de la Universitat. - Director: E. Alcobé—5 de Març
DADES D'OBSERVACIÓ: 8 matí y 1 tarda.—Barómetre a 0° y al nivell del mar: 763'9 ; 761'7.—Temperatures: màxima 2'0 sol: 10'9 ombra.—Mínima. 8'2 ombra: 6'5 refl.—Temperatura a l'ombra: 12'; 13'0.—Pluja a les 24 horas: 0'00.—Aigua evaporada en millímetres: 0'32.—Graus d'humitat: 77; 76.—Direcció del vent: E.N.E.—Velocitat del vent: 6 K.—Estat del cel: cobert.—Núvols: Classes: K. N.—Cantitat: 1.
Sortida del sol: 6'20.—Posta: 5'46.—Sortida de la lluna: 8'42 m.—Posta: 11'7 n.

Al Dia

Per acció y per omissió

A Dret Penal ens ensenyaven que'ls delictes tenien una d'aquestes dues naturaleses. La mala administració lerrouxista es aixís mateix: dolenta per acció (algües, cals y ciment, San José, tranvía d'Horta, presuposts, etc., etc.); y dolenta per omissió.

Els lerrouxistes fan tot el mal que poden a la ciutat... en lo que fan y en lo que deixen de fer.

El Govern havía decretat una subvenció d'una pila de mils pessetes pera contribuir a la edificació de locals pera escoles públiques. D'aquests milers de pessetes ne tocaven un grapat a Barcelona, ciutat que no té un local decent d'ensenyança primaria; però aquesta subvenció senyalava un plaç pera'l començament de les obres, y els lerrouxistes de l'Ajuntament, entretinguts en els negocis de les aigües, de la cals y el ciment, del tranvía d'Horta, de la electricitat y en tants altres, no han tingut temps d'ocuparse de la construcció de locals pera escoles que pagava l'Estat —¡tira avis!—ab tot y haverho recordat en sessió y en comissió els nostres amichs.

¿Y què ha resultat? Donchs que ha passat el terme y que ahir va declararse caducada la subvenció, ¡Per un cantó, els lerrouxistes regalen a gratcient una pila de centes mils pessetes de la ciutat a una companyía de tranvies, y per un altre, regalen a l'Estat una pila de mils pessetes que aquest volía donar a Barcelona!

¡Oh ideal administració, l'administració lerrouxista!

Barcelonins: repasseula bé la historia d'aquesta administració, com la historia política del lerrouxisme; aquests dies que falten pera'l de les eleccions, feu com una mena de recordatori de tot lo passat a Barcelona en els darrers anys, de qui té la culpa de que hagi passat Y penseu en la necessitat imperiosa de que acabi per sempre aquesta deshonra y aquesta desgracia de Barcelona.

POL.

GLOSARI

«NO HI HA RÈS QUE MATI»

El barceloní qui arriba a marges de la Sena no es rar que, a menys anar armat d'un seriós prejudici clàssich, anyori al principi, en mitg de la tranquila discreció d'aquells conjunts urbans, les estridencies de línia y de color, les violencies arquitecturals de la propria ciutat amada. Si aleshores li pregunta algú: —«¿Què té n'ha semblat de tal plaça, de tal carrer, de tal edifici, de tal perspectiva?», ell sol respondre: «Trobo que no hi hà rès que mati».

Un crítich, pel judici del qual tinch la més alta estima, desde que sé que ell fou el primer a casa nostra (el segón vaig ser jo; però él primer, ell), en considerar a n'en Joseph Clarà com un artista de excepció, m'ha donat avuy mateix la sorpresa ingrata de sorpendrel esguardant el normal conjunt d'una publicació joveníviola recenta, ab els ulls matrixos ab que'ls barcelonins mal preparats esguarden els normalíssims conjunts urbans de París.

Tot just aquella publicació sortida de premptes, ja vaig preveure que la impresió de molts seria: «Això no té rès de particular...» Però estava lluny d'endevinar, ho confesso, que entre aquests molts, pogués trobarshi un esperit selecte capaç de sentir, abans que ningú, l'art den Clarà. Un esperit aixís no semblava que hagués de pendre per canodinesa certes petites y harmonioses obres d'art y de pensament, pel fet de que no hi hagi en elles rès que mati». Un esperit aixís era de creure que flairaría un poch lo que guarden al dins certes coses que'l vulgus distret considera com a lleugeres y insignificantes; un poch de «tout ce qu'il y a dans un menuet», segons la expressió del mestre de dances setcentista, que recullía Wanda la nostra, y que jo no'm cansaré de citar.

Saber tot lo que hi hà dins un menuet no es massa fàcil. Tampoch es fàcil saber tot lo que hi hà d'informació científica moderna, de visió sintètica de la Biología, de perspectives ideals, en tal pàgina lacònica de l'August Pí y Sunyer. Però jo us asseguro que s'oculta, dins aquestes cinquanta línies mal comptades, més doctrina que una dotzena de voluminosos llibres de text, dels que manejàrem a la Universitat. Com també s'oculten en tal brevíssim madrigal en prosa a Margueritda Xirgu, més enginy, més gracia, més poesía que en vint «flors naturals» «dels Jochs» (comptanthi y tot la del propi autor del madrigal)...

Però ja comprench que aquests tresors no s'endevinen al primer esguart. Cal pera dur el nostre art y la nostra vida tota a una maturitat civil, produir en el gust del públich y en el mateix gust dels críticbs, una transformació, que demana pera acomplirse algún temps. La Reforma estètica es tan difícil com la Reforma moral. Però les coses armonioses y modestes tenen una ventatja: un pot no agradarsen, d'enduvi. Però poch a poch, sense que'ns en adonem, elles van exercint sobre nosaltres la llur influencia. Comensem per enutjarnos de les coses contraries, que fins a la data havíem admirat sense recel. Arribem tots a un punt en que encara no'ns plau lo tranquil, però en que ja lo estrident ja'ns molesta... No havem perdonat encara allò hont «nò hi hà rès que matin; però ja no sentim la necessitat d'«ésser morts»... Un bell matí, ens llevem cambiats. La llum s'es feta a la nostra ment. S'acomplit el miracle. Ens despertem servidors de la simplicitat, com abans anàvem perduts darrera'l soroll.—Y ja'l barceloní, al tornar a la ciutat amada no's troba tranquil ilels audaciosos desliniaments.

Calma, mentrestant, silenci!... Jo estch segur que qui den Clarà s'enamorava ha d'acabar enamorantse de tot el subtil esperit del Noucents. Jo estich segur que aquest que ja compta entre nosaltres ab escriptors, artistes, pedagochs, bibliòfils, homes de ciencia, homes d'erudició tindrà aviat, dinà mateix, ab en Romà Jorí, per exemple, el crítich, el còmplix-crítich, per la manca del qual avuy sospira potser.

XENIUS

A segona pàgina:

Campanya electoral

Presentació de candidats a la Lliga Regionalista

El tractat ab Cuba

Les Societats Econòmiques

Divendres se va celebrar al Foment del Treball Nacional, la reunió de representants de les Societats Econòmiques d'aquesta capital pera tractar de la probable ruptura de les negociacions pera concertar un tractat de comers ab Cuba.

Assistíren al acte, per tan diverses representacions, els senyors Quintana, baró de Purroy, M. Marqués, Fuxà, Parrau, Sedó y Calvet.

El senyor Sedó exposà als reunits la gravetat de l'actual situació, tota vegada que, ab la probable ruptura de relacions ab Cuba, se posa en greu perill nostra exportació a n'aquella República, que ascendeix a uns cinquanta milions de pessetes, entre productes agrícols y industrials. Manifestà també'l senyor president del Foment que, a son judicí, les dificultats ab que's topa procedeixen de la Companyía General de Tabachs.

En vista d'això s'acordà expedir tis moment els següents telegrames:

«Excm. Sr. President Consell Ministres.—Madrid.—Els que suscriuen, representants de la Cambra de Comerç, Institut Agrícol de Sant Isidre, Econòmica d'Amichs del País, Círcol de la Unió Mercantil, Lliga de Defensa Industrial y Comercial, Foment del Treball Nacional, reunits en el local d'aquest darrer, pera tractar del greu conflicte que's produiría si's rompíen les relacions comercials ab Cuba, han acordat dirigir a V. E. sa més ardent súplica pera que s'activin y acabin les negociacions ab Cuba, procurant ab el major dalit arribar a un acort ab aquella República. L'agricultura, industria y comerç d'aquesta regió esperen la resposta del Govern, que creyem serà satisfactoria, pera calmar l'alarma y expectació que regna entre tots els productors.—Sedó, Quintana, baró de Purroy, Marqués, Grué, Fuxà, Parrau, Calvet.»

«Excm. Sr. Ministre d'Estat. — Madrid.—Reunides les Societats Econòmiques en el Foment del Treball Nacional, alarmades devant del perill d'una ruptura de negociacions ab Cuba, han acordat dirigirse al president del Consell, ministre d'Hisenda y a V. E. pera que, preveyent les greus conseqüencies que això produiría en el país, procuri ab el major dalit arribar a un acort ab Cuba, acabant les negociacions pera la celebració del tractat.—President Foment, Sedó.»

«Excm. Sr. Ministre d'Hisenda.—Madrid.—Reunits els representants de les Societats Econòmiques en el local del Foment y alarmats devant les noticies d'una probable ruptura de relacions ab Cuba, m'han autorisat pera que'm dirigeixi a V. E. preguntí que en tot lo que dependgui del Ministeri de son digne càrrech facilití pugui arribarse a un acort, evitantse d'aquesta manera gravíssima situació que d'altre modo fatalment se produiría en el país.—President Foment, Sedó.»

De la Cambra de Comerç

En virtut d'acort près per la Junta directiva de la Cambra Oficial de Comerç, en la sessió celebrada dijous, s'expedí'l següent telegrama:

«Excm. Sr. President del Consell de ministres.—Excm. Sr. Ministre d'Estat. —Madrid.—Aquesta Cambra de Comerç considerant el tractat ab Cuba qüestió vital pera nostres interessos econòmichs, aplaudeix els bons propòsits del Govern revelats en les darreres gestions, lamenta que no hagin pogut remoures els obstacles que s'oposen a la celebració de dit convení y prega al Govern no perdoni esforços pera conseguirho.—El president, Pere G. Maristany.—El vocal secretari general, Rafel Morató.»

Del Foment

La Junta Directiva del Foment del Treball Nacional, en sa darrera sessió, va tractar de la grave qüestió que s'ha plantejat a la producció espanyola, llevant el perill d'una possible ruptura de relacions comercials ab la República cubana.

El senyor Sedó va exposar que, desde fa dos anys, les Juntes del Foment han seguit pas a pas les laborioses negociacions d'aquest Tractat, insistint un y altre día, sobre dels Governs, pera apressar un acort que, com més triga, més se perjudiquen els interessos del Tresor.

Per aquesta rahó, el Foment, per patriotisme, ha hagut de procedir ab gran prudencia. Nostres companyes podien aprofitar més als negociadors cubans que als espanyols y entorpir la negociació. Però'l Govern ha deixat passar el temps; l'aument de les labors de la Companyía Arrendataria de Tabachs ha sobrevingut sense que'l Tractat s'hagi portat a efecte. Cansats, finalment, els cubans, de les dilacions, han amenassat ab imposar sos drets diferencials, produintse'l present conflicte.

Dona la mida d'aquest, el fet de que Cuba exporta a Espanya poch més de quatre milions, mentres nostra exportació es d'uns 55 milions de productes agrícols y industrials.

Davant els apremis en que'ns han posat les circunstancies, les corporacions econòmiques han degut sortir de sa passivitat, emprenent desde aquest moment una activíssima campanya. A n'aquest efecte's va convocar als presidents de les mateixes, els quals acordàren convocar als diputats y senadors per nostra regió.

La Junta Directiva va aprovar, per unanimitat, la gestió del seu president, autorisantlo pera que segueixi ab la major activitat, la campanya iniciada y se trasladi a Madrid en el moment que's cregui oportú.

TEATRE CATALÀ

PRINCIPAL

«A cor distret, sagetes noves», comedia en tres actes de don Avelí Artís Balaguer.

L'abilidós autor de «Quan l'amor ha encés la flama», s'ha proposat, aquesta volta, fer una comedia anti-política. Per això, ha forjat el cas d'un bon home casolà, vivint en santa pau, qui veu a punt d'ésser destruída la armonía de la seva llar, ab motiu de presentarse ell candidat per unes eleccions municipals. Tant el candidat com els seus electors, son gent perfectament ignorant de la política, en la comedia del senyor Artís. De manera que, naturalment, l'arma esgrimida per aquest autor contra la política, se torna més aviat contra els qui es fiquen en política sense tenir condicions pera obra semblant.

Hi hà en la comedia nova del senyor Artís, un personatge representatiu d'un alt sentit de justesa. Es el germà del candidat a regidoría. Aquest personatge, de bon comensament, quan es oferta al seu germà la candidatura, s'oposa ab vehemencia a que aquell l'accepti, judicantlo inapte pera'l càrrech que li volen confiar. En cambi, una volta el seu germà, fadigat de les impureses de la lluita, voldría abandonar el lloch acceptat barroerament, aquest personatge, admirablement equilibrat, s'oposa a una renuncia semblant, indigna d'un home civil. Ser o no ser: veurem, aquí rau la justesa.

Altres elements, sumament confosos, s'enfilissen a l'acció primordial de «A cor distret, sagetes noves»; per exemple: un episodi pseude-amorós entre la muller del candidat a regidoría y un vell amich d'aquest, qui voldría revure ab ella, furtivament, unes passades hores de joyenesa sentimental.

Per fi, tot acaba bellament y entre la santa pau ab que comensava la obra.

Aquest retorn, es degut, per cert, a un fenòmen que deu ser poderosíssim, car intervé força soymt en la resolució dels conflictes que's planfejen en la escena catalana moderna. Volem dir el fenòmen usual de la paternitat. El candidat empedernit, qui no abandona les seves quimeres ni a precb de esposa ni a reflexions de germandat, sucumbeix en nodò y abandona les seves follies, bon punt la esposa dolça revela vergonyosament la seva sospitada fecondità.

Cal remarcar, de la nova comedia del senyor Artís, el primer acte. Es força agradable y ben compost. Els dos següents, declinen ab persistencia.

La interpretació fou ben equilibrada. Cap actor va distingirse, particularment; mes el conjunt, va ser d'una justesa ben agradable.

A. LLOR.

ROMEA

NOVA TEMPORADA

Debut den Pere Codina.—Triomf d'ell y den Guimerá en el «Mar y cel».— El públich.

El debut den Codina ha tingut el valor d'una reconciliació. Jo no sé què passava de molt temps ensà, que, entre les taules y el públich, hi havía un buyt que rès omplía. Era com una mena de divorci que ningú gosava confessar, y del qual es difícil precisarne les causes. A voltes els actors, seduits pel prestigi d'una obra estrangera, se llençayen al treball ab un cert entusiasme. Y el públich els agraía l'esforç y al endemà probava de tornar al teatre a veure la estrena d'un autor d'aquí. Però aleshores mancava l'entusiasme en la majoría dels actors. Perque la majoría dels nostres actors, ab la cultura que tenen, ja saben—perque certs traductors els ho han divulgat—que lo d'aquí no val la pena d'un esfors. Aquí no hi hà autors, els han dit. Y ells s'ho han cregut y per això han guardat els entusiasmes pera'ls traductors professionals que, com que no tenen gaire feina a crear, poden dedicarse al conreu del propi prestigi.

Consti, abans de passar avant, que parlo exclusivament dels traductors que se n'han fet a copia de no servir pera realisar obra original; may dels que, tenint una ànima d'artista, obeeixen sols al desitg d'incorporar al repertori de casa una producció model d'una altra literatura. Vagi pera'ls primers tot el despreci que's mereix llur insignificancia; guàrdinse pera'ls segons tota mena de respectes quan de bona fè s'equivoquen y tot l'agraiment quan en realitat ens diuen quelcom que pugui ser ensenyança pera'ls nostres actors, els nostres autors y el nostre públich.

Però lo que passa aquí d'un temps ensà, es que'l traduir ha esdevingut un vici. Y s'ha traduit tot, bò, dolent y—lo que es pèjor,—anitjà. Y, en general, s'ha traduit malament. Y com que el públich, malgrat el soroll de certs èxits, no se l'ha traduit, ha vingut inevitablement el divorci.

***

Però de sobte, en una vetlla, la inspiració d'una obra catalana y l'entusiasme d'un actor català, ens han dut la més hermosa de les reconciliacions. Desde'l primer acte de «Mar y cel», el glas va estar rompat. Aquella solució de continuitat, aquell buyt entre les taules y el públich, va omplirse sobtadament, y un mateix esperit de joya va somoure tots els cors. Espectadors y comediants anàven a la una. Y les mans, al batre, no feyen altra cosa que obeir als batechs del cor. Perque, no era sols de les altures d'ahont eixíen els aplaudiments, sinó de tots els àmbits del teatre. Y encara, després dels aplaudiments sorollosos, venía aquella altra mena d'aplaudiment que consisteix en cercar cada espectador la mirada del vehí, sigui o no sigui conegut, pera comunicarli ab un somrís agitat el goig intim que'l satura.

—¿Què farà en Codina ab elements arreplegats aquí y allà?... ¿Còm pot ser que tingui unitat una companyía formada aixís, a corro-cuita, ab actors y actrius que no estàn acostumats a treballar junts?

Aquestes preguntes les han sentides molts cops aquests dies. Y en Codina, en tant, anava fent el seu fet. Y ¿quin era'l seu fet? Ensajar y estudiar, tot fent ensajar y estudiar als altres.

Y el primer prodigi obrat per ell ha estat el de presentarnos un conjunt homogeni. En cosa de pochs dies y a copia de voluntat, ha conseguit lo que, generalment, no conseguèixen sinó alguns anys de treball comú.

Y el segón prodigi ha estat el de esborrar la veu del apuntador. Perque, malgrat sabernos de memoria molts trocos del «Mar y cel», no vàrem conseguir may enterarnos d'un vers fins que era dit per l'actor a qui corresponía.

***

Quan la antiga empresa de Romea va «provar» a n'en Codina, no vàrem tenir cap dubte en vaticinarli els triomfs que ha obtingut despres. Ara, que tenim la sort de veurel novament entre nosaltres, estem contents del nostre judici d'aleshores, y no per la vanitat pueril del que ha encertat la predicció d'un fet, sinó per veure en aquest fet una esperança positiva pera'l nostre art.

Perque en Codina'ns ha tornat fet un gran actor, en el que s'ajunten excepcionalment la empenta de la joventut y la experiencia de la maduresa. Vegeuvi perque l'actor, mestre de totes les seves facultats, sabi pastar prodigiosament la seva veu, fins a modelarhi les més variades inflexions; veusaquí perque, posant a contribució tots els elements de la seva figura, l'aixeca d'una embranzida en un ample gest o la concentra d'una estrabada en un capdell humà, segons hagi d'expressar la grandor d'un enuig que no li cap al pit o la humilitat d'una tristesa que l'arrulleix y el contorba.

Però lo que sobretot sotjoga d'ell es la generositat. Un veu, un sent que en cada gest, en cada paraula, en cada crit, l'actor ens ofereix tota l'ànima.

Y potser ve d'això que s'hagi romput el glas: de veure un actor que posa tota l'ànima en el seu treball. Y sobretot, de veure que la té de gran actor y que sab encomanarla als que l'ajuden. Perque l'entusiasme den Codina, no deixava pas de vibrar en els demés, fins a conseguir aquella unitat de que abans parlàvem, fent, per exemple, que semblessin fills d'una mateixa escola elements criats en el melodrama y elements educats en el Teatre íntim. Lo qual demostra que en Codina no es sols un gran actor, sinó un excelent director.

***

La Llorente en la «Blanca», va tenir moments de veritable inspiració, que la varen fer triomfar del públich. Y immediatament després den Codina, cal fer l'elogi, entre'ls homes, den Ramón Tor, que va encarnar l'«Assen» de manera admirable, fins a ferne una d'aquelles creacions que honoren la carrera d'un artista. En Blanca, en el «Perrins», va mostrar autoritat y fermesa, no descaixantse un punt, y en Puiggarí, en el Don Carles, va estar just y mesurat.

Tots els demés varen fondres en l'acció, deixant sobressortir aquelxes figures que la nuen y molt especialment la den Codina, admirable Said.

Al final el teló semblava que no hagués de parar may de pujar y baixar pera satisfer al públich, desitjós de testimoniar a autor y actors el seu agraiment y el seu entusiasme. Per últim en Codina no va tenir més remey que avançarse y parlar. Y el seu parlament va ser el resum y la síntesis dels entusiasmes que havien omplert la vetllada y la promesa optimista de nous triomfs. Y una nova ovació per ell y per en Guimerà va precedir al intermedi, després del qual se'ns va donar joyosament el joyós sainet den Vilanova «L'ase del hortelà».

Y el públich, després d'haver sentit fondament la tragedia guimeraniana y d'haver rigut a esclats el popular sainet, va eixir del teatre ab aquella satisfacció que dona sempre una vetlla ben emmensada. Lo qual es ja una «penyora» de que «hi tornarà».

J. MORATÓ.

Del Foment

En la darrera sessió celebrada per la Junta del Foment, el senyor Sedó va donar compte de lo tractat ab els presidents de les societats econòmiques, ab motiu de la vinguda a nostra ciutat del embaixador extraordinari de Mèxich, senyor Gamboa, prevalexent el crítert de procedir de comú acort, prenent part conjuntament les corporacions ab les autoritats, pera'l millor èxit de les festes.

Aquest fou el plan convingut per tots els presidents.

La Junta del Foment va acordar nomenar una comissió pera posarse d'acort ab les autoritats y corporacions pera el programa de les festes.

El senyor Calvet havía visitat a les autoritats, cònsul y representants de les societats econòmiques, tractant en principi la celebració dels següents actes en honor del senyor Gamboa, que's realisaràn per iniciativa del Municipi, Diputació y representacions econòmiques: Recepció a l'Ajuntament al matí o al migdia del de l'arribada, que's creu serà el dijous proxeyinent; a la nit, recepció y vi d'honor a la Cambra de Comers. El divendres, inauguració de la Casa d'Amèrica, instruida pel Centre d'Estudis Americanistes; a la nit, conferencia del senyor Velils en el Foment. El dissapte, visita al port y banquet en el Foment del Treball Nacional, ab assistencia de les autoritats y presidents de les corporacions econòmiques, y finalment, el diumenge, banquet al Tibidabo, ofert per les autoritats de Barcelona, y funció de gala, a la nit, al Orfeó Català.

Llibres de sobre la taula

"Elegies germàniques", per Joseph Lleonart. "Dolçor als llavis", per Lluis Vía.—"Poesies", per María Antonia Salvá.

L'Ors se'n queixava bellament un día; manca la revelació artística de la nostra dona catalana. El problema es greu, perque un cert somriure femenívol, ambigüu y dolç, sería una de les més altes seguretats de la nostra perdurança.

De tots els nostres poetes, el més ben disposat pera immortalitzar la gracia femenina es el dolç traductor de Goethe y de Wagner que ha nom Joseph Lleonart. En poesies que ha publicat persí perllà, en la seva pàgina del «Almanach dels Noucentistes», hi palesava francament tan gloriosa aptitut, però hont ne dona ja la seguretat perfecta es en les «Elegies Germàniques». El día, donchs, que en Lleonart escrigui unes «Elegies Catalanes», les nostres dones y puel·les sabràn com son y com estimen, y tindràn un generós espill que els sigles no pervindràn a rompre ni entelar.

Mentrestant, les prou fortuna que en Lleonart ens dongui la visió dels amors del jove orfebre Martí y l'alemanyana Elsa. El jove Martí es el Wilhelm Meister d'un país de llum; anat a Alemanya pera enfortirse en el treball, despèn les seves hores en amar graciosament, tan graciosament que fins les seves caigudes no estàn mancades d'un perfum de ingenuitat y d'espiritualitat concirosa. La psicología del jove orfebre es una mica la d'aquests infants somniosos que servaren del excesiu aviciament maternal una mena d'anyorositat voluptuosa, y mostren despres sensibilitats finíssimes maldament incorrin devegades en deliquiscencia. Elsa, la seva estimada, es una acabadíssima creació del perdurable «verg ss mein nicht» alemany, mestat poètich, mestat burgès (com sab tothom que hagi llegit «Hermann y Dorotea», també la burgesía pot ésser una gracia).

Les «Elegies Germàniques» son el llibre més exclusivament amorós que s'ha publicat a Catalunya, de la Renaixensa estant. No té la energía solemne y concirosa del gran Ausies; té la tendresa, lo pintoresch, la gracia, la movilitat, precisament lo que manca al gran Ausies, y ab lo qual se pot fer un poeta tan gran com ell. Ab una mica més de seguretat en el verb y d'armonía en el vers, el mirade s'hauría complert... No us penseu, però, que manquin en el llibre sobiranes fortituts, definitives honoritats:

¡Boca que's pert, com un aucell que vola
per la agonía llamejant del rostre!...
¡Oh cos plaent que endevinant ma pena
(no gas tot..., oh Deu meu, per ma ventura)
m'ampara benvolent; mots que's desborden
per damunt tot, y ells hont els mots no arriben,
gemechs, hont sento l'ànima tan núa
com may ans d'etxes hores!...
¡Presencia aimada que lo etern enmotlles!
¡Oh esser, oh forma, l'unich testimoni
de tot lo gran a que els mortals no arriben!
Mes ¿com parlar de maravelles noves?
Senyor, feume la gracia que'l moriment
a aquells instants de mitja nit s'assembli.

Y aquests altres versos, dignes de Leopardi:

Oh nit, traydora nit, damunt nosaltres
posa ton cel y tes remors a fora
y ton silenci y ta penombra a casa!
Però a Elsa m'acosto; ella rendida
posa lleu en ma espatlla; je una rosa
que porta al pit mos dits arrenquen, trèmols
perque llighm, no ornat, en ella'm sembla;
ja un mot que es nimi si'l digués de dies
se torna delirant entre'l silenci,
y es la veu d'un gamech, y prenen formes
sofertes un torçarse de la gorja
o un palpitar dels llavis. Fins la curta
distancia entre els esguarts, d'un mon s'omplena
de dolors que no habiten en nosaltres,
Ignota rosela, filla del esglay, conspiren
llavors en contra meu, sens que conegui
el motiu d'ella. Ab fixo esguart, ma dolça
mira'm acàs; se creu que li amago
algun sentir, que li revell'm pregu,
sinó en dormint té somnis pahorosos.
Per esborrá els rezels de ma porugа
de gorotlis a sos peus me llençaria
per si fuig de en fag la fastimosa
expressió que la nit fingeix en ella;
per si la fatal pena pot mudarse
en content, y guarirse aixís mon propi
rezel, que sols a eixa hora se'm presenta,
de no entendre prou bé l'ésser que estimo,
de no fer prou per ell que'm dona vida.
¡Oh, nit traidora, apassionada y buida!
¡Bé cal, donchs, que fugim d'aquest misteri,
més fort que tot lo humà, que hi hà en nosaltres!
Perxò'ls amants cercant l'oblit s'acosten,
prò es allavors que tu, dolor, aumentes
en llurs semblants mateixos. ¡De la enganya,
oh nit, nostra passió sols pot salvarnos!

Mes, gairebé per tot el llibre, decorre un sentimentalisme elegant y apassionat, una mica segle XVIII, ab el qual casen admirablement les escenes y paisatges de l'Alemanya, colorits com esmalts. Voldría copiar indefinidament subtileses d'amor y màgiques descripcions, pera convènceus del encís d'aquest llibre delectable y rar. Però tantmateix, llevaría tot el guany als llibreters, per pèndrem massa a lloure...

Després d'aquesta tònica del llibre, sobta bellament el cant de conclusió, hont la imposant severitat del primer llibre del «Somni de Bernat Metge» sembla repercutir, en noble consagració catalanesca. Son unes quantes pàgines de la més casta poesía.

En Lleonart ab les seves «Elegies Germàniques» ens enriqueix de matiços, d'efusions y de galanies. Sos Cupideles espargeixen sota nostre cel un perfum de roses melangioses; sota nostre cel ahont les roses devegades no son més que color.

***

«Del cor als llavis», llibre den Lluis Vía, conté agradívoles inspiracions, tota una gamma d'inspiracions; de dés el simple estirabot de la cançó ingènua:

Treute la m-dalla
Carmela, Carmó;
treute la medalló,
posat medalló.

(*Anteverard*).

fins la bella estrofa serena a lo Regnier:

Llarch temps restà sospens el meu sentit
com laça dels ortegis la fulla en l'arbre;
el plor d'un dol pregón, jamay guarit,
podia, en fi, esclatar, furiós y barbre...

(*Remember*).

Y entremitg, recorts den Guimerà y l'Apeles Mestres, però, tanmateix, fosos hàbilment; un Guimerà esdevingut més voluble y un Apeles Mestres més castiç.

En Lluis Vía dona en aquest llibre, ultra les poesies, el seu «Testament d'Amelia», estrenat al Principal l'any 1908, en temps den Graner. El desenrotllo d'un tema tan vivament tràgich hagué d'ésser, donades les condicions d'aquells espectacles, concís y molt exterior. ¿No temptarà a n'en Vía, amich de les dramàtiques llegendes, el teatralitzar definitivament la esplèndida cançó popular?

***

Ab aquestes clares estrofes comença la colecció poètica de María Antonia Salvà:

Flor que embellires ma vida
y ara eix tota borriçol,
ves escampant, je cullida,
ton plomis de fàcil vol.
Vola ab l'aire qui t'emporta,
vola ab dolça lentitut...
Entra per la oberta porta
del casat inconegut.
Vola per freta d'hivernada,
per primaveres gentils,
y porta a tota encontrada
el «Deu vos guard» dels humils.

La humilitat, heusaquí el secret de la bellesa d'aquest llibre; heusaquí la rahó de la «sensació» cristiana que dona tot el. Rahons simplicíssimes, un cant d'aucell, una caiguda de fulla, una cançó d'infant, un gest amable o concirós de la natura, li fan dir coses pures y immortals. Espontaneitats camperoles, llàgrimes que cauen damunt les estrofes com gotes de la font sobre les esbeltes falràs, admiracions d'ànima no sollada, y emocions una mica fredoliques davant de la tristicia y de la mort, completen la maina artística d'aquesta dòna exquisida que en la visió, ni el calificatiu... gairebé diría en la puntuació, es sempre dòna adorablement.

Veusaquí les seves paraules galanissimes a llàhor de les roses blanques:

Del verger al cementeri
per tot se veuen florir
les flors plenes de misteri
que mon cor fan estremir.

Flor que al pit dones tendresa,
volada an el pensament,
flor del qui sent la bellesa
y estima caltadament...
Flor que creix per tota banda
regada d'aigua o de plor,
deixam fer una garlanda
per modelaria a mon cor.

Fragments de la visió incomparable «Del plà»:

Les figueres fan aquí
belles ombres regalades
y figues-dos citreledes
per la frescor del matí.
Llavors, quan la sesta vè,
quan el mon es una brasa,
s'escampa per dins la casa
un fresc alè de cellè.
La «bruixa» de borricol
que passa en suau volada
cau, ab pesses, assolada...
y rodola pel trespol.
Com que'l renou del cedàs
que al pastador cern farina
cerna aquella son, tan fina
com una ombra qui passàs.
A l'aujup, el pastor vell
a treure poals s'afanya,
y s'aboca a beure; y banya
la vora del seu capell...

«Les Herbes de Sant Joan», «L'Aiguera», tenen parentiu ab el Teocrit, no assolit per cures erudites, sinó per la nedeuesa entre clàssica y popular del esperit de l'autora. «L'estiu» té llur mateixa claretat, y riu alegre, salpicada de les fresques tonades pagesívoles que fan olor d'alfàbrega.

Y si en el «Temps de merles», el «Cant de llaurador», «Casa pagesa» y «Aranyons y mores», ens hi encanten admirables modulacions d'èglogа, «Flaviol de pastor» es un tant diví joyell que cal retrèurel sencer:

El pastor de la clotada
prou sab que guarda un tresor,
entre cirerers en flor
aquella casa amagada.
—Cirerers que li teixiu
un mantell de renda fina,
guardeu la bella fadrina
que d'amor l'ha fet catiu.—
L'horabaixa el flaviol,
per la serena bonança,
dorm en sons d'anyorança
y en notes de rossinyol.
Sons que diuen: *Guardeta...*
vida mia... bona amor...
prenguent aroma y frescor
dels romanías de la pleta.
Bells esplays d'encantament,
ecos d'amor qui perdura
y evoca dins la fosca
blanca llum d'encantament.

«*O el sol arrera es tornat*
o es la lluna qui es sortida
o son vos, perla garrida,
qui llençau la claretat.»
¡Tonada de flaviol
bona per sentir d'enfora
dins la quietut de l'hora
en que dorm fins l'embatoll!
Semblà que tomba del cel
com un rou de l'estelada,
o d'una bresca, arrencada
del buch, qui degota mel.
Semblà que ran del pinar,
per les estepes florides,
la les rotjes margalides
plenes de sava, esclatar.
Que alenes vida plaent,
primitiva y sanitosa;
tons flonjors de llana tosa
y rossor de sol ixent.
Y has robada la lleçon
dels mots de la pagesia:
«Gentil flor de galania...
Gardeta... bona amor...»

«El Roser de Cura», «Casolana», «De passada» y «Les Marguerides», son altres notes sortosíssimes que respiren la beatitut del cel y l'ànima polida, com una cambra neta y regada, ab cortinatges florejats.

Hi hà finalment una colecció poètica de la més suprema inspiració: unes recordances d'Orient. A «Jerusalem» hi hà la patina de la més alta pietat; s'hi troba una vera adivinació del salm. «Jesús a Betania» agermana la fragancia evangèlica ab el més preciat virtuosisme literari; es una miniatura elegantíssima. Per exemple d'aquesta sèrie, copio la poesía «Stambul», que serà immerescut fermall d'aquestes ratlles:

Iris florit en pròdich devassall
de coses desiguals y colorides.
Les aigues a sos peus embadalides
no's belluguen per ferit de mirall.
Les cúpules pacífiques acaiten
envelos de xiprers y minarets;
y entre pals de vaixell les cisroes ballen
ab mitges llunes d'or y enlaiteres.
De les vistoses flors d'aquelles toys
se'n desprèn un encis m-reiador...
Cluquem els ulls. L'immensa cisaborra
enlluerna la vista ab sa claror
Mes ¡ai! cor se desvetlla enriolat
pel mànich esclatar de llum y vida,
com un infant desperi de sa dormida
ab belluguеig d'un cirerer fruytat.

¡Aprenguem humilment d'aquesta dona privilegiada y humil la lliçó de la simplicitat de la poesía.

Joseph CARNER.

L'OBSESSIÓ DELS N. R.: MALPARLAR DE LA LLIGA

CAMPANYA ELECTORAL

L'ASPIRACIÓ DE LA LLIGA: EL BÉ DE CATALUNYA

UN ARTICLE y una CARTA

Primerament, una advertencia important: La nostra actitut en la present campanya electoral ha estat ben clara y definida.

Entenent que l'únich enemich a qui cal combatre ab totes les forces es el lerrouxisme, hem fet tot lo possible pera procurar l'unió de les forces barcelonines naturalment colocades enfront de la funestíssima acció del partit radical. Aixís ha estat com, despres d'haver proposat una inteligencia electoral que fou rebutjada pels directors del partit esquerrá nacionalista, hem continuat el nostre camí, aconsellant, serenament, patriòticament, als nostres partidaris, que votin la candidatura esquerrana pel districte tercer provincial, ab el fi únich de restar forces al lerrouxisme.

Però «El Poble Català» no ho ha entés aixis. Pera «El Poble», l'enemich a combatre no es en Lerroux, sinó nosaltres. Les eleccions no les orienten contra'l lerrouxisme, sinó contra la Lliga. En comptes de correspondre a la nostra patriòtica actitut, va dedicantnos tota una campanya de incidies, ab el fi de desviar l'atenció pública y privar que's fixi en la seva conducta d'ara, tan favorable a la causa lerrouxista.

Per això nosaltres, que haviem retingut els seguents articles, devant de la persistencia del atach, ens veyem forçats a publicarlos. Que consti.

El tòpich esquerrà

Per fi l'Esquerra ha trobat un tòpich.

Fins ara, esmersada l'atenció dels prohoms en les renyines interiors, en els mal-de-caps de sorgir la candidatura, no s'eren captinguts de nosaltres. No'ls en fem retret: la Caritat ben ordenada...

El tòpich, el preciós tòpich empescat pel nostre caríssim confrare de l'Esquerra es el del Caciquisme. Simula escaratalls de puritá, esgarrifances de donzella púdica, devant la nostra actitut en les vinentes eleccions.

Es clar que'l tòpich no convenç en boca dels qui a La Bisbal s'aliaren ab els lerrouxistes y ab les patrulles del gran cacich de Girona en Roura. Ab els quals s'aliaren, no per una obra catalana, no pera fer triomfar el sentit català ni per bandejar enemichs de la nostra terra, sinó pera dur a terme l'única obra de que fins al present poden vantarse: la derrota den Cambó.

L'argument esquerrà ho vol ser de lògica. Y els arguments de lògica democràtica solen tornarse contra'ls qui'ls esgrimeixen. El qui vol argumentar ab lògica, ha de tenir en compte tots els detalls y tots els matiços.

«El Poble Català» quan li proposàvem l'unió de tots pera acabar ab el caciquisme, més encara, ab el despotisme del Emperador del Paralel, ab l'oligarquía de la colla lerrouxista, no volgué tractes... ¡Y ara s'esgarrifa de que la Lliga, pera enfonzar el cacich màxim de Barcelona, s'alíi ab elements que segurament ni «El Poble» s'atreviría a titllar de més abassegadors, de més detentadors de la pública voluntat, que en Lerroux.

La lògica dels polítichs no es una cosa simple y rectilínia com la dels filosophs, com la dels radicals. Perxò a la lògica matemàtica o inorgànica, per dirho auxís, li'«El Poble», nosaltres hi oposem la lògica orgànica, biològica. Nosaltres may hem fetes abjuracions definitives, may hem dit d'«aquesta aigua no beuré». En política son necessaries les coalicions, les inteligencies. Una lley elemental d'estrategia les aconsella. L'Esquerra mateixa, no's pot sustraure del tot a n'aquesta lley. Altrament no hauría ingressada a la Conjunció Republicana-Socialista, per conviure hi ab en Melquiades Alvarez, ab en Ruderich Soriano, etc., etc.

Aquesta ignoscencia política d'«El Poble», se revela en un altre principi esquerrà: el de que les institucions, els partits, els programes polítichs, les mateixes paraules, no cambien. Per ell, els nostres aliats d'ara son exactament els mateixos senyors del primitiu temps del Catalanisme. La mort no ha segat entre ells. Els joves, esclaus d'una rigurosa lley d'herencia, no han implicada cap renovació. L'ambient es el de vint anys enrera... Segons «El Poble» el caciquisme no consistía en un sistema artificial, en un conjunt d'abusos, sinó en una serie d'homes. De tal manera que, segons ell, el qui dú l'estigma de cacich, sempre es cacich, fins quan li dona l'acta el sufragi universal. Segons ells, el qui dú la patent neta, la patent de genuí representant de les masses populars, pot cometre impunement totes les tropelies.

¡Política personalista!

Manca no més an que'l nostre caríssim confrare de l'Esquerra torni a lamentarse de que, en vigilies d'eleccions, ens dediquem a tustar l'Esquerra.

Fent memoria

Acabo de llegir un editorial de «El Poble Català». Els joves escuders den Pere Corominas hi han posat cadascú el seu retallet pera que surtís un article; y se desprèn dels retallets, que la Lliga no s'alía exclusivament ab elements catalanistes en aquestes eleccions provincials. Aquesta enormitat fa sortir de pollaguera a la jove redacció del diari esquerrà. Aquests xicots defensen un criteri polítich literari, y, més que literari, valle-inclanista, perque en el fons en Valle Inclán y nò en Pere Corominas es el mestre del seu temperament; aquests xicots no han capit la idea que tan sovint exposa un dels seus diputats, el senyor Carner, això es, que la sana política's resol per solidaritats renovades y continues, diferentes per cada cas; aquests xicots desconeixen l'estat polítich de la nostra terra en lo que no sien grans centres urbans; aquests xicots no comprenen que si el catalanisme va a una aliança en qualsiat de poder decisiu (y això es lo que sab greu, en el fons!), no escau a qui's digui catalanista l'esquexiarse les vestidures, maldament sigui com a bell gest electoral y en compensació del destonyiment del propi catalanisme.

Però, no cal dir totes aquestes coses a la redacció de «El Poble Català». No més se necessita exposarli un fet que molts tenim vivent a la memoria, y que es capaç d'esvarlos els reseus de catalanisme integrista que'ls han vingut d'ensà que en Melquiades Alvarez y en Pau Iglesias avalan llur espanyolisme candorós.

Se tractava d'unes eleccions a un districte empordanès. La esquerra hi tenía el seu candidat; un pedant de vileta, poeta castellà (sic) y tenedor de llibres. La dreta presentava un català ilustre, L'HOME REPRESENTATIU DE CATALUNYA EN EL PARLAMENT, com tothom sabía. La esquerra bregà descesperadament; multiplicà sos mitjans, publicà o deixà publicar fulles plenes de covardes mentides, envià el seu leader a combatre el candidat gloriós que ab son triomf impossibilitaría la meixensa... ¡d'altres prestigis parlamentaris!... y S'ALIA AB ELS CACIQUISTES DEN ROURE Y AB ELS LERROUXISTES pera votar un senyor Mariano contra'l polítich català de qui no s'ha pogut igualar el prestigi ni minvar el recort. Aquestes, notoriament, foren les armes dels «leaders» esquerrans que ab la seva sola presencia tenen el dò de buidar els escons abans obsessionats ab el nom de Catalunya!! LA ESQUERRA S'ALIA AB ELS CACIQUISTES Y AB ELS LERROUXISTES, pera negar un'acta al genial desvetllador de la conciencia catalana; la Esquerra contragué devant de Catalunya una responsabilitat gravíssima privantla d'un concurs irreemplaçable, y tothom sab que al mateix C. F. N. R. de Barcelona, la Junta directiva vacilà altans de llençar al públich la nova del desastre de La Bisbal, que convertía en diputat al senyor Ibsen de les cuineres y rebutjava el capitost de la Solidaritat!

Aquesta ALIANÇA DE LA ESQUERRA AB ELS CACIQUISTES Y AB ELS LERROUXISTES, Y NO DETERMINADA PER UN IDEAL, SINO PER L'ODI PERSONAL, va més enllà de les solidaritats a que's refería en Jaume Carner. Es una perla incomparable en la historia del moviment polítich català! Aquelles eleccions foren el va-y-tot de les secretes desesperacions de la incapacitat... y ara la incapacitat vol alçarse a calificar! No's recorden de que la rancunia els va lligar ab els negociants del radicalisme, y ab les presions ominoses del «feudalisme dinàstic»! Mes, que perdonin a n'aquest pobre empordanès l'haver gosat parlar de les catàstrofes de l'austeritat! Ja no tenía present que, segons quines democracies, no son may responsables d'una atrocitat d'ahir, perque cada día's refàn una virginitat. Per molts anys, y ¡honni soit qui mal y penses!

J. P. y Ll.

Sant Feliu de Guixols, 1 de març.

Entremaliadures esquerranes

Quan es hora d'atacar al lerrouxisme, l'enemich comú, el dian nacionalista, procura posar engrinyes entre'ls elements de la candidatura barcelonina, la única que unida y disciplinada, pot derrotar al partit radical. Es feina de doneta la que fà «El Poble Català»; ja l'hem patida altres vegades. Noblement, patriòticament, haviem resolt posar terme a les discussions entre ells y nosaltres, pera combatre més fortament al lerrouxisme y donar més autoritat a la candidatura de la U. F. N. R. del districte III, y aixís vàrem anunciarho fa tres dies.

Però «El Poble Català» no sab estarse de punxarnos y de calumniarnos, y, naturalment, no podem, no devem callar.

Però no'l seguirem en aquest camí de les miseriètes d'estar per casa. Figúrinse si'n podriem dir de coses, de les votacions dels vocals de l'Assamblea municipal, de les traicions que's fan els grupus, de les que's feren en les eleccions municipals, en les que volíen embolicarnos uns y altres, de lo que ha passat en la confeció de les candidatures, de lo que's diu en els casinos y de l'ausencia dels senyors Junoy, Vallés y Ribot y Bastardas, del miting d'ahir... Podriem dissecarla bé l'U. F. N. R. si'l volguéssim; no'n quedaría rès d'ella com a partit únich; però, ni ganes de ferho.

Nosaltres la creyem una força capaç encara d'ajudar a Catalunya: sabem distingir bé els directors dels dirigits; l'ambició y l'odi de la bona fé y tot el nostre esforç ha d'ésser dedicat, no a destruir, sinó a ajudar a la reconstrucció de la U. F. N. R.

Ni les calumnies, ni les infames, que propalen contra nosaltres alguns dels homes de la U. F. N. R., ni aquestes picades amohinoses d'esperit burlem, han de fer tòrcer el nostre propòsit.

Ens contentarem ab respondre als atachs y en desfer les calumnies.

Ab una mà tindrem la ploma pera contestar pensant en Catalunya; ab l'altra, pensant en Barcelona, la candidatura de la U. F. N. R. del districte III, pera entregarla als nostres amichs, pera que la votin contra'l lerrouxisme.

Junta Provincial del Cens

A les vuit del matí s'ha constituit la Junta Provincial del Cens, baix la presidencia del senyor baró de Bonet, pera procedir a la proclamació de candidats pera diputats provincials.

Sense cap incident ni contratemps, s'han proclamat els de Barcelona, districte II; Manresa-Berga, Vich-Granollers, Vilanova-Sant Feliu y Vilafranca-Igualada, però al presentarse la documentació pera'l districte III de la capital, els radicals y els de la U. F. N. R., s'han trobat ab falta de poders pera proposar candidats; els primers tenien no més el del senyor Pich y els segons els dels senyors Tona y Sampere y Miquel, però'l d'aquests, condicionals. No's podien nomenar més que quatre candidats tenintse d'aplicar l'article 29.

Sembla que'ls lerrouxistes confiaven ab els poders del senyor Roig y Bergadà, però aquest senyor no'ls pogué extendre per trobarse de viatge.

S'ha enviat a buscar al senyor Sampera y Miquel, que al arribar ha dit que ell no consentía que s'apliquès l'article 29 a favor de la U. F. N. R., perque ja havía donat els poders ab aquesta condició, y que en cas d'haverse de aplicar dit article, se decantava a ferho a favor dels radicals.

Ja s'havía acordat aixís entre'l senyor Sampere y Miquel, un fill seu y el senyor Guerra del Río, quan els representants de la candidatura barcelonina han ofert proclamar al senyor Argemí, a qui s'ha enviat a buscar depressa, y que, al arribar a la Junta, ha firmat desseguida la corresponent proposta pera evitar tot inconvenient que pogués portar la resolució que ja havía prés la Junta a petició del senyor Peix, pera facilitar el conflicte, y que nosaltres creyem ilegal, protestantne per si may se volgués fer servir com precedent.

Ha extranyat molt a tothom aquesta falta de previsió en els radicals y en els esquerrans que'ls podía exposar a un conflicte interior y a que sortis un galimatíes en el districte III.

Miting dels N. R. al Tívoli

Ens crèyem anar a un miting de la U. F. N. R. Però, com se pot veure pels noms dels oradors y per la relació dels discursos, resultà un miting dels nacionalistes sols.

Molt apressats arribàrem al local a dos quarts d'onze, hora anunciada pera començar, y encara no hi havía «mitja entrada» a la platea y llotges; molt poca concorrencia a dalt. A les onze ja s'havía anat omplint y el públich demanava que's comencés y algú deya que calía cumplir ab el públich y no ferlo esperar tant. Els de dins de l'escenari no donaven senyals de vida; devíen esperar algú que no hi anava. Nosaltres enteníem que quelcom passava darrera d'aquella solitaria decoració presidencial.

Per fi, obligats pels picaments, sortiren els prohoms esquerrans En Pere Corominas, En Carner, En Gubern, En Lluhí, En Layret y algún dels candidats.

A les onze va començar el miting.

El senyor Corominas va donar l'acte per començat, concedint la paraula al senyor Layret, qui fou rebut ab aplaudiments.

Diu que al congregar als ciutadans de Barcelona pera demanarlos els sufragis a l'elecció del propíment diumenge, es necessari fer afirmació de la significació que té la candidatura de la esquerra.

LA VEU DE CATALUNYA ha dit que jo no era indicat pera parlar d'aquest assumpte. Mes jo tinch de contestarli que si vareig ésser nomenat primer tinent d'alcalde ab vots dels regionalistes els vots nostres no varen faltar a n'els regidors de la Lliga que varen ocupar altres tinences.

En la candidatura de les dretes hi figuren homes dignes. Ab un d'ells hi he colaborat quatre anys en l'Ajuntament; mes ara's tracta d'un cas polítich, y cal parlarne.

El senyor Martorell parla en nom de la Joventut Lliberal republicana de Catalunya.

Diu que s'atreveix a ferho per la consideració que sab tindràn, aixís els mestres de l'oratoria catalana que presideixen l'acte com els demés concorrents, a les manifestacions que per les seves paraules farà la Joventut lliberal.

Nosaltres, diu, no haviem sentit fins ara cap interés per les eleccions de diputats provincials. Mes aquesta vegada ens han despertat un interés vivíssim, perque en aquesta ocasió solament el nostre partit ha aixecat una bandera de llibertat y patriotisme.

La Diputació de Barcelona pot fer actes de molta ressonancia. Pot convocar a les altres Diputacions y tractar en Assamblea de portar a la pràctica lo dels ferrocarrils y víes de comunicació, que tan ho necessita'l comerç, l'industria y l'agricultura. Reunides, podríen pensar també ab l'Universitat Catalana, que tothom espera, y ab neutralisar la beneficencia no concedint rès a les institucions que no's vulguin neutralisar.

En nom dels candidats parla'l senyor Gubern.

La vida provincial té importancia y té trascendencia, per més que alguns equivocats creguin que no. La Diputació cuida d'acréixer les relacions entre els pobles de la provincia, canalisantles ab camins y carreteres; realisa una ampla tasca cultural, sobre tot en la part catalana que l'Estat mi a de res!; cuida la beneficencia pública per medi de grans establiments que, per sa importancia, necessiten la vigilancia dels homes serens, dels homes moderns, ja que, estant en mans de les les congregacions religioses, les seves tares y els seus vicis son ocultats pels homes de la dreta, que fan polítiques qüestions administratives y tapen ab la seva bandera les malifetes de la seva clientela.

Ara acaba de passar una cosa aixís ab el manicomi de Sant Boy. Tres metges van ser designats per la presidencia pera fer una inspecció: varen redactar una memoria, document eloqüent, terrible, contra l'estat actual del manicomi.

Segons aquests metges, allí no hi hà regisme científich, s'infringeix el contracte ab la Diputació, se priva de carn y vi als alienats, se cobren els enterraments per partida doble, s'emmanilla'ls boigs, que son encalabossats en llochs foscos y infectes, y allí, nús y emmanillats, se'ls deixa sobre la palla podrida, vegetant sobre'ls excrements.

Y aquest regisme s'aplica fins a boigs pacífichs que han comès petites faltes. ¿No es dert que s'imposava una ràpida y enèrgica moda? Donchs bé; els homes de la dreta no s'immutaren; passaren dos mesos sense donar compte de la memoria. Fou precís que un republicà s'indignés; fou precis que ell—l'orador—desobeint a n'en Prat de la Riba y a l'Albó, s'apoderés de la memoria y denunciés aquests veritables fets vandàlichs, pitjors que'ls de juliol. Y es que aquests fets vandàlichs anaven a càrrech d'una congregació, y si LA VEU demanava a diari, pera'ls republicans de juliol, delació y sanch, ara demanaven calma, serenitat y lentitut.

A pesar de la gravetat de les denuncies dels metges y dels republicans de la Diputació, d'esperit lliberal, que's senten homes abans que clericals o anticlericals, els homes de la dreta varen creure que val més salvar una congregació que la vida dels boigs. Es allò den Guimerà: «El punyal y la creu, tot d'una pessa».

No vol l'orador fer el panegírich de la Diputació; la suprimiría, per inútil: això es un principi catalanista. Per això es tenir el seny enterbolit escriure en una memoria presidencial que el'ideal català es l'enfortiment de les Diputacions.»

Parla'l senyor Carner.

Els directors de la U. F. N. R., no per les insidies dels enemichs, sinó en cumpliment dels manaments de la seva conciencia, volen explicar el per què van sols a la lluita. Y ho fan, perque son detnòcrates y republicans, y sa única força es el convenciment del poble.

Podrà haverli companys que hagin cregut que aquesta conducta no era la més encertada, però hi hà que dir ben clar que aquest es un instant decisiu pera la política, y que, de perdre les eleccions, l'organisme de la U. F. N. R. podrà quedar inutilisat pera sempre.

Aquí, a Barcelona, hi hà quatre forces polítiques: els conservadors, la Lliga, els republicans y els lerrouxistes. D'anar soles aquestes forces, indubtablement les majories haurien sigut radicals, y les minories, de la esquerra federal. Es possible que la campanya actual tendeixi sols pera guanyar dos llochs o tres a la Diputació, però a nosaltres se'ns ha dit: o veniu ab els conservadors y els carlins, o aniréu sols. Aquest ha estat el dilema que'ns va plantejar la Lliga Regionalista.

La Lliga va endressarnos un convit, però al mateix temps va convidar a les dretes. D'aquí va sortir el dilema referit.

En la nostra assamblea es molt cert que's va demanar la unió ab la Lliga, y que això va ser refusat. Cal fer constar, no obstant, que si's pren l'acort d'unió, hauría sigut inútil. Ab la Lliga s'hi hauría pogut anar, però ab les dretes, nó; y la Lliga ja posava per endevant la condició d'anar ab les dretes.

Nosaltres haviem de resoldre'l dilema en el sentit que l'hem resolt; anar sols. ¿Y per què? Perque nosaltres ni podem, ni devem, ni ara ni may, anar ab les dretes, si no ho imposen raons poderosissimes que ara en aquesta lluita provincial no hi son, y també perque es una insensatesa voler donar la batalla al lerrouxisme, de brasset ab les dretes.

¿No veuen que Barcelona es republicana y ens acusarà d'anar de brasset ab els reaccionaris? ¿No veuen que nosaltres volem la bandera catalana ben alta, ben dreta y ben sola, portant al cap de munt la estatua de Catalunya abraçant la república? ¿Còm podríem abraçar a la reacció?

L'altra candidatura no es radical, es lerrouxista. La seva característica es el personalisme, l'home-idol que nosaltres no tolerem ni tolerarem may que's fassi a Catalunya ni a Barcelona. Exaltarem al home que pels seus merecimements ne sigui digne, però no volem idols.

Avuy vé un telegrama dient que s'ha anulat la subvenció concedida al Ajuntament de Barcelona, per no haver començat a construir les escoles dintre l'any, com s'havía posat per condició. Els que trobaven 50,000 pessetes pera anar a l'Argentina, no han trobat una pesseta pera començar a construir una escola, malgrat dirse, en els mitings, partidaris de la cultura.

S'ha d'anar contra una y contra l'altra candidatura. Els que vulguin que Barcelona entri a la civilisació, y vulguin reformes y progrés, els que tinguin confiança en nosaltres, que votin la nostra candidatura, que la votin ab disciplina, que la votin ab entusiasme, y aixís se veurà còm els números de les passades eleccions cambien en benefici nostre, y aixís arribarem a plantar, gloriosa y triomfant, la bandera catalana en mitg de la Plaça de Catalunya.

Prèn la paraula en Pere Corominas.

Parla del poch interés que desperten les eleccions provincials, y ho justifica dient que les Diputacions provincials no respenen a la realitat; diu que si's tractés d'eleccions de la Diputació única catalana, d'altra manera vibrarien nostres cors; però cal indicar que l'acció dels nostres representants a la Diputació ha d'ésser el preludi d'aquella Diputació única, perque no hem d'esperar que's dicti la lley creant aquesta Diputació única; hem de demanar als nostres diputats provincials que crein interessos catalans a Catalunya.

Es en và que'ns preguntin a cada moment pels resultats que en dos anys d'actuar l'esquerra catalana ha obtingut. De la mateixa manera els podriem a n'ells preguntar què han obtingut ab els 25 anys de prédiques catalanistes, embollallades ab clericalisme y conservadorisme; en aquests 25 anys s'ha fet un còdech civil que desvirtua als catalans; la llengua catalana ha sigut postergada de tots els documents oficials; s'ha imposat una lley de jurisdiccions, de la qual n'es culpable un d'aquests partits que ara s'aixopluga sota'ls plechs de la candidatura barcelonina.

Després d'aquestes desventures, després d'aquesta crisis, seria una indignitat si que s'anés a votar la candidatura lerrouxista; seria com posar l'enri damunt la creu ahont hi està crucificada la ciutat de Barcelona...

Abans de que l'orador acabés aquesta figura retòrica clerical, se sentiren protestes allà al capdevall, a la galeria que hi hà damunt la porta d'entrada a la platea. De les protestes ne vingueren disputes entre'ls protestataris y els que volíen ferlos callar. Se mogué un gran rebombori en tot el teatre. Tothom se posà dret. Els uns aplaudíen, els altres demanaven silenci, els altres cridaven... L'orador estava esgrogueit y procurava no remuar el discurs pera cridar l'atenció y evitar la cridoria general.

Mentres estaven mirant al grupu iniciador del escàndol, que era un garbuix allavors, vàrem veure un braç que s'enlairava y una flamarada, seguida del espatech d'un tret de pistola o revòlver. El tret se vegé que anava en direcció al sostre. Després vàrem saber que al veure l'acció de tirar contra'l seu diputador, el braç fou desviat.

A l'indret hont sonà'l tret, hi hagué escampadissa de concorrents, que reaccionaren desseguida, tornant al lloch d'abans. Del restant públich de la sala, ningú's mogué de son lloch, excepte un que al sentir el tret s'amagà sota la taula de la prempsa.

El que havía disparat, hagué de resistir l'escomesa d'un quants que l'estovaren a cops de puny, essent entregat a la policía que'l portà a la Delegació del passatge del Orfeó Català.

Els aplaudiments varen apaibagar els ànims de tothom y l'orador continuà.

Si han estat—diu—aquestes meves paraules les que han excitat les protestes que acaben de fersе, jo vinch a dir als meus enemichs que'm prenguin a mi y mon cos el clavin en aqueixa creu ahont tenen crucificada a Barcelona. (Aplaudiments. — ¡Visca la llibertat!)

¡Callèu! que'l vostre silenci sigui l'expressió de l'indignació dels vostres pits. (Se senten crits y gran escàndol a la part de fora del local. Deu ésser al emportarse'l tirador).

S'ha dit y s'ha deixat dir en periòdichs y conferencies del partit conservador que aqueixa coalició de la Lliga Regionalista y les dretes era'l resultat de combinacions passades y el preludi d'actuacions futures.

L'orador acaba'l seu parlament dient mal de la Lliga y se n'entorna a la presidencia, desde la qual recomana ordre.

El públich va sortint tranquilament del local y fent comentaris sobre lo del tret y de les disputes que l'havien motivat.

Allavors ens enteràrem de que'l tirador havía sigut abofetejat y près y portat a la delegació de policia.

A la delegació de policia del Orfeó Català hi havía l'engegador del tret.

Es un jove barbamech, de cutis vermellós y cabell rós. Vesteix americana de pana terrosa. Al agafarlo tenia a la butxaca una pistoleta Browning, ab una càpsula avtada y tres tocades. S'anomena Pere Adam Turón, té 32 anys, es casat, natural de Masnou y d'ofici electricista. Viu al carrer de Villarroel, número 106, passat el carrer d'Aragó.

Va negar que ell hagués disparat la pistola; que aquesta pistola no era d'ell y que algú li havía posat a la butxaca en aquells moments d'escàndol y confusió.

Presentació de candidats a la Lliga Regionalista

Com s'havía anunciat, ahir, a les deu del vespre, tingué lloch en el local de la Lliga Regionalista l'acte de presentació dels candidats regionalistes que aquella proposa als electors de Barcelona pera les vinentes eleccions provincials.

Desde molt abans de l'hora senyalada pera començar l'acte, les sales de la Lliga vessaven d'animació. Totes aquelles cares conegudes, dels amichs polítichs que solen reunirse en aquests actes d'acció política, hi feren cap; y darrera dels diputats y senadors, ocupant els setials de l'ampla sala d'actes, de les sales adjuntes y dels passadissos, s'hi veya la majoria d'aquells interventors que en totes les nostres campanyes electorals han defensat els drets dels electors.

Una remor de converses y comentaris sobre la lluita que s'acosta foren el preludi a les paraules vibrantes dels oradors que prengueren part a l'acte; remors que s'acabaren al entrar a la sala els que havíen d'ocupar la mesa, acompanyats del president de la Lliga, el senador don Ramón d'Abadal.

Un fort aplaudiment fou la salutació als nous entrants, que prengueren lloch en els seus seyents; colocantse a la dreta del senyor Abadal els senyors Cambó y Rahola, y a la seva esquerra'ls senyors Ventosa y Calvell y Duràn y Ventosa (candidat)

Comença l'acte

Mentres encara'ls aplaudiments retrunyien per la sala, el senyor Abadal va aixecarse, obrint l'acte ab les següents paraules:

Amichs y consocis: Cada vegada que la lluita'ns porta a escullir els homes que han de portar la pública representació dels nostres ideals, la Lliga sol fer, dins la intimitat de sa casa, la seva presentació a vosaltres.

Vosaltres sou els que porteu la batalla; vosaltres sou els que enhalreu la bandera de combat; vosaltres, donchs, heu de ser els primers en conèixer als que nosaltres proposem que siguin els vostres representants

—Ara us parlarà d'aquesta lluita que s'apropa y dels candidats nostres, el senyor Ventosa.

Els aplaudiments que seguíren a les darreres paraules del senyor Abadal, s'avivaren al aixecarse pera parlar

El senyor Ventosa y Calvell

Jo no sé què succeirà—diu—després d'aquestes eleccions del vinent diumenge. Solament sé que en els preparatius d'aquesta campanya, hi ha hagut certes coses que a mi m'han produit fonda tristesa, fonda amargura.

Després de lo ocorregut a Madrid ab lo de l'administració municipal dels lerrouxistes, després de lo que d'aquesta administració ha dit tota Espanya, després de lo passat en el Congrés, jo'm creya que era arribada l'hora de veure clara la situació... però, com que sembla que manca molta memoria y que s'ha perdut el recort de certes coses, cal fixar y exposar alguns antecedents, pera l'examen de la situació creada en aquestes eleccions.

Eiis trobàvem ab que'l partit lerrouxista, a conseqüencia de la divisió de les forces polítiques catalanes, s'apoderava del municipi y anava a acaparar la representació de la nostra terra a les Corts.

Anàvem a presenciar la gran vergonya que es pera'l nostre poble, el fet de que portin sa representació homes que la majoría d'ells no son nasouts al nostre país.

Aquest partit lerrouxista, amo del Ajuntament, realisava en el Municipi tal obra de desenfrè y de disbauxa, que m'atreviré a dir que no té precedents en la historia de totes les males administracions d'Espanya.

Convenien en això de la mala administració lerrouxista els homes de les idees més oposades, ajuntats en unànim plebiscit, ab motiu de la qüestió de les aigües y de la de la cals, guix y ciment. Fins dintre de la mateixa «Casa del Pueblo» s'aixecaven veus en contra l'administració municipal, y el quefe's veya obligat un día a donarne satisfaccions y a donarles del seu cambi de posició, explicant la procedencia del seu automòvil.

Tal ressonancia va prendre la protesta de tota la ciutat, de Catalunya tota, contra les immoralitats dels administradors republicans de Barcelona, que'ls representants de Catalunya'ns creguérem ab el dever de portar aquella protesta al Congrés, a fi de que se'n enterés tota Espanya, logrant que, a n'aquesta veu de la honradesa, hi posés per uns dies la seva atenció tot el Congrés, y que en el propi Congrés, hont les coses vives solen morirse entre les elegancies d'un torneig de retòrica, se fallés el plet, aixecantse dos homes, dos republicans d'honradesa privada sense taca; en Pau Iglesias y l'Azdrava a condemnar l'administració radical

De resultes d'aquest fallo, quedava sobre el partit una taca infamanta d'immoralitat; aquest es el fet positiu... y avuy, passats dos mesos, a pesar d'això, veyem a n'aquest partit presentar candidatura pera les eleccions; volguent entendre a la Diputació, la disbauxa y el desenfrè de l'administració municipal.

Això, aquest fet, que representa ja sol ell sol una vergonya per Barcelona, fa ya creure que era prou y de sobres suficient pera unirnos a tots; y entenent-ho aixís, la Lliga Regionalista enviava una invitació a la conjunció a totes aquelles forces polítiques en lluita, que tenen arrels en l'opinió de Barcelona pera anar contra l'immoralitat.

Y a n'aquesta invitació—y aquí jo vull sofrir una decepció molt grossa—hi han contestat ab la negativa, un partit que té feta confessió d'amor a Catalunya... Pero no vuy pàs atacar en bloch aquest partit, perque en ell, hi han homes que pensen y senten com nosaltres pensem y sentim, els quals so's han comés el pecat—gravíssim, per la responsabilitat que entranya—de debilitat política, del pecat de deixarse portar per falses direccions, que no tenen com a punt de vista els sacratissims interessos del país, sinó, els baixos egoismes y les mesquines passioneres. (Ovació).

No, no vull atacar el conjunt, perque considero que es necessari en el nostre moviment un partit de tendencies esquerranes que vagi a catalanisar a les democracies, pero que cal que cerqui els seus punts d'orientació en l'amor a Catalunya.

Si examino les rahons que s'han donat a la Lliga pera no fer la conjunció, hauré de dir que aquestes no m'han pas convensut ni han convensut als propis que les han donades... Han dit que ara no calía fer conjunció, perque aquestes eren eleccions provincials y que ja hi aniríem a les municipals... y jo'm pregunto: ¿Es que no vol dir res, que després de lo que ha passat ab els lerrouxistes al Ajuntament, aquests ara guanyin les eleccions? ¿Que'ls hi direm als qui'ns digun: ¿Y donchs, qué eren els vostres crits contra els lerrouxistes, si justament son ells els que'l poble vol?... (Grans aplaudiments).

Però, hem de parlar clar: les rahons y els móvils d'aquesta negativa de l'Esquerra no son altres, que la Presidencia de la Diputació ocupada pel benemèrit patrici don Enrich Prat de la Riva (llarga ovació), mestre de tots en catalanisme, l'home que desde'l llibre y del periòdich, y desde'l seu setial de la Diputació, ha fet més per Catalunya, que tot lo que fassin o pugun fer aquestes quatre cridaires que avuy s'agiten contra d'ell y contra de la seva obra, que ha sigut realment obra de reconstrucció positiva del nostre poble; contra el que ha fundat de soca arrel les institucions que han de enfortir la nostra conviuència pera feria capassa de l'autonomia.

Contra aquest home, els seus enemichs han acudit al arsenal de la calumnia y de la baixa falsecat, y un día li han tirat a la cara claudicacions del seu catalanisme; ell que es el científich de la doctrina, y recambolesques accions

Candidatura barcelonina

Lluis Argemí y de Martí
Fabricant y propietari

Joaquim Cabot y Rovira
Industrial, ex-president del Orfeó Català

Lluis Duràn y Ventosa
Advocat

sobre no sé quina campanya del manicomi de Sant Boy.

Contra aquesta gran obra, de la que tots ens n'havem d'enorgullir, va aquesta negativa... Donchs bé; aquestes eleccions tenen dos grans objectius: l'un es la moralisació de l'administració; l'altre, la continuació d'aquesta obra den Prat de la Riba.

Les esquerres, donchs, a n'aquesta obra de moralisació no hi volen ser. Les dretes diuen que si y ab elles formem en aquestes eleccions la candidatura que hem anomenat barcelonina.

No hi ha rès de confessional en aquesta unió. Som units per rahons de ciutadania. Som units pera que no'ns puguin dir: ¿Y donchs, es que son falses les coses que haveu dites dels lerrouxistes, ja que ells son els elegits pel poble? Som units pera continuar l'obra den Prat de la Riba.

Al districte que la Esquerra hi té major votació, recomanem als electors nostres que votin l'Esquerra... y se'ns ataca, no obstant, y se'ns diu que anem aliats ab els carlins y ab els caciquistes. Y fins avuy, en un miting, un dels oradors ha preguntat si'ns féyem solidaris també dels anomenats crims del carlisme...

¿Y donchs què? ¿Es que ja no recordien que fa pochs anys ells ab nosaltres, pera bé de Catalunya, anàvem units, com avuy nosaltres hi anem pera bé de Barcelona? (Grans aplaudiments.)

Els caciquistes, Vetaquí un altre tòpich oratori; vetaquí perque'ns diuen que anem aliats ab els caciquistes, que serán si acàs els d'un caciquisme ben mort y enterrat; que's neguen a la unió pera combatre un caciquisme viu y aclaparador, com es el del lerrouxisme (Aplaudiments.)

Ells, els de la Esquerra, els que'ns titllen d'anar ab els caciquistes, que en les passades eleccions feyen una candidatura titulada anti-caciquista, en les quals jo, que anava contra en Roure, no hi figurava, ni en Cambó, que anava contra l'Albert.

Jo recordo ara unes paraules eloqüentíssimes que deya en Carner a Madrid: «Cal sanejar les democracies—deya—si aquestes volen avençar. Cal amputarlos-hi els mebres podrits, si a sa salut convé aixís...» Y jo'm dich: ¿No es Barcelona una democracia viva? ¿No es el lerrouxisme un membre que cal amputar? (Ovació.)

Però lo trist d'aquestes eleccions es que tot això s'hagi de dir. A França, si després del Panamá, els complis o els autors d'aquell negoci haguessin gosat a presentar candidatura, això sols s'hauría considerat com una ofensa... y aquí no es ni solament motiu pera unirnos tots en unes eleccions.

S'exigeix pera l'Autonomía, moralitat, sobre tot moralitat en l'administració... y avuy, per aquest camí aniriem a demostrar que Barcelona es un poble que vota, que entrega la seva administració a les mans dels que han comeses les grans immoralitats que al Congrés quedaren palesament demostrades. (Aplaudiments.)

Feta, donchs, la conjunció de les dretes, avuy os presentem els candidats. No vos vull parlar d'ells. Ja coneixeu als dos mestres: l'un, en Duràn, l'heu vist actuar d'administrador en el Municipi. A n'en Cabot l'heu vist pié d'amor treballar en la gran obra del Orfeó Català. De l'Argemí puch senyalarvos la seva feina a la Diputació durant el temps que hi ha sigut.

Aquests son els homes que us proposem pel bé de Barcelona y creyem que al seu triomf hi ajudaràn molts d'aquells homes de l'esquerra que voldràn donar als seus directors la lhó dura de que cal treballar pel bé del país y no per mesquins egoismes y miires personals.

Una gran ovació va coronar l'hemós parlament del senyor Ventosa.

El senyor Cambó

Amichs y consocis: Ens hem alabat moltes vegades d'haver realsat la dignificació del sufragi, d'haver fet que d'una ficció com era, passés a ser una realitat. Jo tinch de dirvos que si no hem conseguit sinó que els ciutadans votin, no hem fet més que la meitat del camí. Pera que l sufragi sigui una realitat, una veritat, es necessari que l poble voti, sí, però que voti sabent lo que vota, es precís que voti ab conciencia. El poble que vota sense saber què es lo que vota, sense capacitarse dels problemes respecte dels quals té que pronunciarse, es un poble molt endarrerit en el camí de la seva reintegració; es exactament igual que si no votés.

Si un home atrevit y llest li suplantá'l vot, no sería això tan immoral com el que hi hagi homes que agitin les males passions de la massa, que pertorbin els enteniments, que enterbolexin les conciencies ab la borratxera passional, més degradant, més envilidora, més repugnant que la borratxera del alcohol. (Molt bé, molt bé.)

Els que hem iniciat el moviment de la reintegració cívica del nostre poble, tenim el dever de procurar que aquesta reintegració sigui integral; hem de posar com a plataforma de la nostra actuació l prescindir de frases groixudes; hem de fer que l poble pensi, fugint de les sotragades de les passions que pertorben el judici.

Els que en les campanyes electorals procuren cobrir ab frases groixudes la feldesa de la seva posició, o son uns inconscients respecte a la responsabilitat propia, o es que creuen que may arribaràn a governar, perque si ho creguessin, comprendrien que al procedir aixís, lo que fan es cavar la fossa propia, ja que al desencadenar les passions d'un poble, se fa un poble mal educat que may podrá sostenir cap obra de govern.

L'amich Ventosa ha indicat ja quin era l actual moment polítch. Veien aquestes eleccions provincials després d'altres tres eleccions, en les quals s'ha donat a Barcelona'l cas especialíssim de que una minoría hagi triomfat, acaparant el govern municipal y la representació en Corts.

Les minories que això han consentit, tenen la seva responsabilitat. Fins ara això podia ser y era en efecte, excusable. En maig de 1909 anàrem desgregats a la lluita; ningú sabía còm se produiría el destriament dels vots que formaven aquell gran bloch de la Solidaritat Catalana. Nosaltres creyem fermament—y els de la Esquerra ho creyen també—que la Lliga hauría conservat y adquirit tal força que per sí sola's bastaria pera derrotar al lerrouxisme. Teníem la confiança de que la ciutat aprovaría la nostra conducta y la nostra tasca.

Però'l cos electoral ens digué que estàvem equivocats; la Lliga no tenía prou força, ni la tenía cap dels grupus per sí sols pera derrotar al lerrouxisme. La Esquerra, en aquelles eleccions, va tenir un èxit superior al que ella mateixa's pensava.

El novembre del mateix any hi va haver eleccions municipals; s'explicatam bé que aleshores no anéssim junts. L'Esquerra creya que si pel maig havía adquirit tants vots, ara hauría aplegat forses suficients pera derrotar al lerrouxisme. Pero el desencant que pel maig havíem tingut nosaltres, ara'l tingueren ells; y's confirma novament que cap partit tenía la majoría de la ciutat, que tots els partits eren minoría; que la minoría més forta era la den Lerroux y que les demés minories juntes constituien la majoría de la ciutat.

No obstant, encara hi havía l'esperanssa de que unes noves eleccions modifiqués aquest estat de coses. L'Esquerra havía fet una campanya vivíssima entre la mássa popular ab motiu dels indults pels fets de juliol, y s'explicà que tingués aquella confiansa.

Però vingueren les eleccions y's confirmà lo que no coneix sino qui tanca voluntariament els ulls: en Lerroux te la minoría més forta de tots.

Y fent aquestes experiencies y aquets ensaigs, hem entregat el govern de la ciutat al lerrouxisme. L'us que n'ha fet d'aquest govern, a la vista està de tota la ciutat y de tota l'opinió espanyola. No'm referiré més que al negoci del concert sobre la cals, guix y ciment y al més gros encara de l'adjudicació de la portada d'aigües. Tan grossos eren aquests escàndols, que en aquells moments, al ser denunciat públicament, se forma la solidaritat barcelonina que nosaltres voldríem que dunés fins ara. La prempsa de l'Esquerra coincidí ab tota la demés prempsa y va crearse, com dich, aquella solidaritat que palpita en el cor de tots els barcelonins, que ajunta tota l'opinió sana contra'ls malversadors del erari de la ciutat. (Grans aplaudiments).

El problema's porta al Parlament, però no ab la conformitat de tothom. Recordo perfectament que un dels prohoms més significats de l'esquerra, en Pere Corominas, diputat per Barcelona, s'hi oposava fermament a que les qüestions aquelles fossin portades al Parlament. Lo natural era que li portés ell, y si no li portava, no deyía ser pas per falta de dots parlamentaries—y aleshores devía confessarho, perque may ha sigut cap deshonra no tenir dots parlamentaries;—pero no sols no li portava, sinó que s'oposava a que ningú li portés, y en mitings que feya per les barriades de Barcelona, deya que era un fracàs, que era una vergunya portar les coses municipals a ser debatudes al Parlament.

Per fortuna, ni en Ventosa ni en Carner se van deixar convéncer, van plantejar el problema, y's va produir el fenómen que potser no s'ha produit en cap altre parlament, que's condensés l'impresió de fàstich, de repugnancia produída pels escàndols denunciats en forma tal, que dels mateixos correligionaris den Lerroux en va sortir l'excomunió més ignominiosa y més formidable que may s'hagi llensat contra cap polítich.

Y aleshores quedà plantejat el problema actual: sabem que a Barcelona triomfa en Lerroux; sabem que uninthos tots els grupus, quedava reduit a minoría; sabem que si guanya caurà—com deya en Layret aquest matí al Tívoli—caurà sobre Barcelona la ignominia de la immoralitat; lo que no deya era que ells fan lo possible pera que aixís passi. (Gansr aplaudiments.)

Ab la estructura especial dels districtes provincials, no n'hi havía prou ab que'ns ajuntéssim la Lliga y la Esquerra. Números canten: al districte tercer provincial, units la Lliga y la Esquerra, seguía guanyant en Lerroux; era precís acoblar tots els vots anti-lerrouxistes.

Al districte II nosaltres teníem assegurada la victoria; però nosaltres volíem quelcom més que guanyar les eleccions; nosaltres volíem quelcom més que una coalició petita, que una coalició ab una altra agrupació que'ns hauría fet guanyar un parell de llochs; nosaltres volíem una coalició gran, pera vindicar la honra de Barcelona, pera confirmar la sentencia llensada per l'Azcárate y en Pau Iglesias. Ja sabeu lo que han contestat.

En Carner deya aquest matí que no podía anar ab nosaltres perque conjuntament oferiem la conjunció a les dretes; altrament, potser la haurien acceptat. Ja'n parlaré de si no era més patriòtich y més digne donar una gran amplitut a la coalició. Però tinch de rectificar la seva afirmació. No es menys cert que l'assamblea municipal de la esquerra va rebutjar una proposició del senyor Laporta, en la que's demanava una coalició ab la Lliga Regionalista.

En Carner ja s'ha fet càrrech per endavant d'aquesta coalició, y ha dit: la Lliga no hauría acceptat una coalició solament ab la esquerra; hauría mantingut el criteri d'una coalició grossa.

Ningú com jo ha acusat al Comitè de Defensa Social y al partit conservador pels seus actes. Y jo, que'ls he acusat, tinch de dir que'l Comitè y el partit conservador, que ab tanta lealtat accepten la coalició y ens ofereixen el seu concurs sense demanar res, també hauríen acceptat ab la mateixa lealtat la nova situació que aleshores s'hagués creat. (Aplaudiments.)

Han dit en Corominas y en Carner que si fets extraordinaris no exigissin, podría anarse a una coalició ab les dretes, però que ara no hi havía tals fets y que cap perill obligava a treballar conjuntament.

Fullejant aquest matí un diari de Tarragona, he vist contestada aquesta observació d'una manera que no té rèplica. «Mentres diuen això — deya — s'han reunit els diputats de tots colors, molts d'ells de la esquerra; en Sagnier, ben conservador; en Bosch y Alsina, ben liberal, y han acordat per unanimitat realisar una acció conjunta contra l'impost sobre'ls solars.»

Si devant d'una cosa com l'impost sobre'ls solars creuen convenient realisar una acció conjunta ab els conservadors y els liberals... (Una ovació aixordadora no permet sentir el final del periode.)

La campanya a que s'ha referit en Ventosa contra la nostra unió ab els caciquistes, ha pres uns esclats llochs, uns tons patètichs, que'm tenen astorat. (Rialles). Caciquisme vol dir abús de poder. Jo, ciutadà de Barcelona, vos tinch de confessar ingénua y francament, que de molts anys ensà no he sufert cap abús de poder de part de conservadors ni de lliberals.

Al Ajuntament de Barcelona, els regidors liberals no ofereixen cap perill, (rialles), y tampoch ofereixen cap perill els regidors conservadors. (Més rialles.) Jo crech que la política es d'actuació present y convertiría en una mena d'Academia de l'Historia, ho trobo senzillament ridícol.

Venir ara a parlar del caciquisme dinàstich y dir que prefereixen que guanyi en Lerroux, pera no unirse ab els caciquistes dinàstichs, no sé còm calificarho. Es com si al principi de la lluita per les reivindicacions de Catalunya, y al tractar d'unirnos contra la persecució, hagués vingut un senyor a proposar que discutissin si era preferible proclamar a don Amadeu o a Espartero. Això no es serio proposarho en l'actualitat. (Rialles y aplaudiments.)

Pera parlar en aquests moments del caciquisme dinàstich, es precís ser molt demòcrata, es precís refiarse de que'l poble es capàc de creureho tot. (Rialles.)

Ve a ser com aquell acte famós realisat per en Lerroux, pera treures de sobre la qüestió de la revisió del procés de Montjuich. Aquest procés havía sigut la plataforma den Lerroux; aquest procés havía sigut la base de la seva prosperitat política. Ja era diputat, ja tenía partidaris, ja no necessitava la plataforma. Aleshores convocà un gran miting a la plaça de toros y va dir que com que ja veya que'ls governs, malgrat les campanyes del poble, no farien res, nomenava una comissió de revisió presidida per en Puig d'Asprer, (Rialles), però que era precís revisar, no sols el procés de Montjuich, sinó totes les grans injustícies de la humanitat, comensant pel procés de Jesuchrist. Al poble que va tolerar això, bé se li pot parlar de caciquisme dinàstich. (Ovació.)

Y del caciquisme podríem parlarne molt. En unes certes eleccions provincials, en que la Lliga estava dirigida pels homes que ara son de la Esquerra, en Lluhí Rissech anava de candidat juntament ab en Martorell, proposat pel Comitè de Defensa Social. Y podría parlar de que'ls homes del Comitè son els que posaren les seves firmes ab les nostres en la lluita a la Económica dels Amichs del País contra'l caciquisme den Planas y Casals. Però prescindimne de això. May m'ha preocupat ab qui vaig, sinó pera què hi vaig. Pera defensar a la meva terra, aniré ab tots. (Grans aplaudiments.) Lo que'm preocuparía, y molt, es que'm diguessin que tinch menys patriotisme que aquests que'ls diuen caciquistes y que sense tenir candidats propis ens ofereixen els seus vots. (Molt bé, molt bé.)

En cambi, els purs, els immaculats, els nets de tota culpa, son els que amparen el caciquisme den Lerroux.

Però es inútil argumentar, perque no els convencerem, May se convens a un d'allò de que n'està plenament convensut. (Molt bé, molt bé.) Parlar de caciquisme en l'actualitat, es sentar un principi que crech que'ls que tenen la missió educativa del poble han de rectificar. No hi hà cap nota infamant que's pugui llensar contra una agrupació sistemàticament; a l'agrupació se l'ha de judicar pels seus actes. Fora això una esclavitut gitjor que l'abolida. Y a Catalunya menys se pot fer, perque cap català ha d'excloure a ningú de treballar per Catalunya.

Un dia ja'ns van titllar d'això mateix perque admetiem entre nosaltres a dos homes calificats també de caciquistes: el doctor Robert y en Rusiñol. Ja veyeu quin crim de lesa patria hauriem comés si, deixantnos sugestionar pel orgull d'exercir aquest monopoli, haguessim expulsat a dos homes que tant eminents serveys han prestat. (Grans aplaudiments.)

Ells poden aliarse, no pera un acte circunstancial sinó pera tota una actuació política, ab en Melquiades Alvárez y fins en certa manera acceptar la seva quefatura. Jo'ls felicito; jo crech que al juntarse ab la conjunció republicana-socialista, han realisat una gran obra, però serà això el seu suícidi si no logren imposarshi.

El problema està en que l'Esquerra no sigui invadida, sinó invasora. Si sab imposarse, si sab imposar sols una part de les seves aspiracions, haurà realisat una gran obra. Si volem salvar la nostra terra, s'ha d'acabar ab el sistema de les excomunions. Jo voldría que l'invasió catalana s'extengués a tots els partits; jo voldría que hi hagués en tots ells catalans que infiltressin el virus català—permeteume que'l califiqui aixís—a totes les agrupacions. Si aixís fos, quan al Parlament se preparessin reformes beneficioses pera l'autonomía de Catalunya no's formaría aquell llevat anti-català a les altres regions. Aleshores l'acció dels catalanistes fora més planera, fora de més eficacia.

En Pere Corominas ha llensat contra nosaltres un anatema terrible: el de que ab la coalició fem un gran mal a Catalunya. Jo tinch de formular tres acusacions. Primer, que ab sa conducta tracionem la democracia que romfi una oligarquía; segona, que tracionem al nacionalisme, perque devant de tota Espanya, la victoria den Lerroux significaría la derrota del Catalanisme, ja que fora de Catalunya en Lerroux es l'element anticatalà. Tercera, que no obrem com a bons barcelonins—no dich que no'n siguin, sinó que no hi obren—perque contrarien un sentiment general y impideixen al cos electoral que vindiqui la taca repugnant de l'administració municipal lerrouxista.

Però, al fer aquestes acusacions, tinch de fer una distinció, perque no es un secret que dintre de la Esquerra hi hà varies tendencies: l'obrerista catalana y una que vol combatrens casi exclusivament a nosaltres. Aquesta es, per desgracia, la que ha triomfat en la orientació de la Esquerra.

En Carner ha dit al Tívoli que l'instant polítich actual es decissiu y que una derrota podría quebrantar la Esquerra. Jo crech que, desgraciadament, serà derrotada al districte III; però s'equivoca en que això signifiqui'l quebrantament de la Esquerra. Potser fora una crisis pera que cambiés de direcció. Jo crech fermament en la eficacia de la Esquerra; jo crech que es necessaria, y si reb una llissó produida per les propies faltes, vindrà, s'imposará un cambi de direcció, que no voldrà èxits electorals a cambi de la ruina de Barcelona, ni que's canti victoria quan els lerrouxistes s'apoderin del govern de la ciutat.

En Ventosa parlava de debilitats. Jo soch respectuós ab certs silencis. Jo sé per experiencia que un dels actes en que's necessita més valor cívich, es callar devant de la conducta dels amichs que's judica desacertada y contraproduent. Val més callar que destruir una força. Hi hà homes que tenen el patriotisme de callar, perque fora antipatriòtich destruir una força que Catalunya necessita pera alxecarse y avençar, però no pera que l'entrebanqui y fassi caure. He dit.

(Ovació extraordinaria que dura llarga estona.)

El senyor Durán y Ventosa

Al alxecarse el candidat per les vinentes eleccions es rebut ab grans aplaudiments.

Amichs y consocis, diu el senyor Duràn: Jo crech que en aquests actes de presentació lo de menys son els candidats. Lo més important es conèixer la significació d'ells, l'ideal que'ls candidats aniràn a desenrotllar. Per això crech que jo y els meus companys no us venim res més a dir sinó que si'ns elegiu vos ho aplaudirem molt y, en cambi, procurarem cumplir a tothora ab el nostre dever.

Els meus companys Ventosa y Cambó ja han explicat detalladament el sentir de la present campanya electoral. Sent la característica d'aquesta campanya l anti-lerrouxista, comprench que se m'hagi fet l'immerescut favor de designarme a mi, que tinch ja una llarga experiencia en les batalles inacabables que hem tingut de sostenir contra'l partit radical de Barcelona.

Se'm va dir, també, que'l nom meu podía ser un dels més clars representants de la Lliga Regionalista. Per aquest honrós punt, es perque'm sento sumament agradat del càrrech que'm voleu confiar.

Jo, a la Diputació Provincial, no faré altra cosa que ajudar al dignissim senyor Prat de la Riba à realsar la magna obra que ell ha comensat, y, per tant, a ferme solidari de tot lo que té en projecte pera l'avenir.

Crech que si alguna cosa essencialment catalanista posseim, es l'obra de cultura intensa y d'administració model que s'està realisant a la Diputació Provincial de Barcelona. La qual té d'arribar a ser el foco de la cultura y de l'administració de tot Catalunya. De tal manera que serveix d'atracció a tots els catalans, pera que aixís se formi un organisme director de les forces de la nostra terra.

Aquest es el somni de tots nosaltres. Y jo de mí vos diré que ell ha estat y es l'ilusió de la meva vida. He dit.

Grans aplaudiments coronen la expontánia, franca y patriòtica peroració del candidat senyor Duràn y Ventosa.

Don Raimon d'Abadal

Abans de parlar es saludat ab un picament de mans.

Comença dient que'ls senyors Ventosa y Cambó han explicat l'especial significació de les properes eleccions; per dures paraules haveu comprés que son d'una importancia extraordinaria, donat la gravetat de la situació de Barcelona sota'l jou del caciquisme lerrouxista.

Afirma lo que havía manifestat el senyor Duràn al parlar de la significació de caràcter de política general que tenen els candidats en aquestes eleccions.

La Lliga Regionalista va a la lluita a sustentar dos principis: a pendre del lerrouxisme la representació de la ciutat de Barcelona, a treuens de sobre'l caciquisme den Lerroux y a portar la nostra entusiasta colaboració a l'obra patriòtica que en la Diputació Provincial hi està portant a cap d'una manera brillantíssima l nostre respectable amich don Enrich Prat de la Riba.

Pera realisar aquestes aspiracions es perque s'imposava l nom de don Lluis Duràn y Ventosa en la nostra candidatura, ja que provades estàn ses notabilíssimes dots d'inteligencia y ferma voluntat en la defensa dels interessos de la ciutat, y es de suposar que ab ell hi haurà a la Diputació Provincial un inmillorable vigilant dels interessos que allí hi tenen representats tots els pobles de la provincia. Allí el senyor Duràn hi podrà continuar fent la obra pràctica y positiva que tan brillantment inicià en el consistori municipal.

Repareu còm s'ha plantejat la lluita en aquestes eleccions. Tendeix la Esquerra Catalana a fer entendre la poca importancia de les eleccions provincials; continuament va explicant que les Diputacions no son més que organismes administratius que no reposen sobre la naturalesa de les coses y no demanen més que d'aquell temps en que troçejaren Catalunya en quatre parts.

Nosaltres ho mirem desde un punt de vista més enlairat, que s'ha remarcat ab gran relieu desde que ocupa la presidencia de la Diputació el nostre benemèrit company don Enrich Prat de la Riba. La seva actuació ha fet que tinguessin aquestes eleccions una gran importancia, no sols per aquella significació anti-lerrouxista de que hem parlat, sinó perque'l senyor Prat de la Riba ha comensat a crear en aquella casa'l germen, la llevor de la Diputació Catalana. (Aplaudiments.)

Ha comensat restaurant el Palau que fou el casal d'aquella gloriosa Diputació general o Generalitat de Catalunya, preparantlo aixís pera rebre digna y decorosament a la futura Diputació única de la nostra terra, y ha fet obres y ha creat institucions de cultura catalana que no sols invadeixen Catalunya, sinó que, traspassant les fronteres, porten en el comers de l'intelectualitat mondial les obres y la llengua catalanes.

Y mireu com en aquesta patriòtica tasca a realisar s'hi incrusten bé'ls noms dels nostres candidats, com s'hi ajunta també perfectament el nom den Joaquim Cabot y Rovira, que per grobarse ausent de Barcelona no ha pogut venir en aquests moments a donarvos la seva salutació. En Cabot mereix tot el nostre agraiment, perque trobantse viatjant per terres extrangeres, al rebre la indicació de la Lliga Regionalista de que's considerava necessari que son nom figurés en la nostra candidatura, ell, com a ciutadà amantissim de la seva ciutat, s'apressurà a autorisarnos sa presentació al cos electoral barceloní per si volía portarlo a aumentar el nucli que ha de preparar la vinguda de la Diputació catalana.

Y vos deya que son nom s'incrusta perfectament en aquesta obra patriòtica perque ell ha sigut l'ànima que ha impulsat l'erecció del fastuós Casal de la Música Catalana, allí ell hi ha feu lo que'n Prat se proposa fer bastint el palau de la futura Generalitat de Catalunya. L'obra den Cabot es l'obra hermosa de la realisació d'aquell anhel dels catalans que comensà en ingènues y tendres cansons y ha arribat a tenir un ale artístich grandiós que tant enaltex al nostre Orfeó Català. Donchs a la Diputació hi podrà dur aquex esperit de catalanitat y de cultura, fent que creixa y s'escampi per tota la nostra terra, com ho ha realisat ab l'obra artística del Orfeó Català. (Aplaudiments.)

Y junt ab els noms dels senyors Duràn y Cabot hi hà el de don Lluis Argemí que representa a la coalició de les dretes que ha acceptat la nostra invitació de lluitar contra'l lerrouxisme que vol invadir el Casal de la futura Generalitat de Catalunya.

Donchs per aquest nom es perque a nosaltres se'ns fan acusacions de resucitar l'antich caciquisme. ¿Sabeu qui es aquexe Lluis Argemí? ¿Qui es y què significa? Es un diputat provincial que seu actualment en els escons de la Diputació mercès als vots que nosaltres li donàrem, que li donàrem els de la Dreta y que també li varen donar els de l'Esquerra.

De modo que nosaltres avuy som titllats de voler restaurar el caciquisme perque'ns hem coaligat pera votar per segona vegada, conseqüents ab lo que vàrem fer la primera conjuntament ab aquests mateixos que avuy ens acusen de caciquistes.

Veusaquí clarament expressada la significació de tota la nostra candidatura.

Nosaltres, conseqüents sempre ab lo que creyem un dever patriòtich nostre, de que en les lluites polítiques se vagi a servir lealment aquell ideal que es l'ideal comú en l'hora d'aquella lluita política, hem deixat de presentar candidatura en el districte tercer provincial. No l'hem presentada perque no hauría pogut tenir altra contingencia que impedir el que l'Esquerra Catalana pogués barrar el pas a la candidatura lerrouxista.

Y això que dich no son paraules, sinó que puch senyalar fets que testimonien aquesta acció nostra en les presents eleccions, puch presentar fets ocorreguts en la junta celebrada pera la proclamació de candidats. Hi ha hagut allí un moment crítich, ja que per falta de poderes suficients de la Esquerra Catalana, estaven a punt de no poder presentar prou candidats pera'l districte III provincial y s'hauría proclamat en virtut del article 29 de la Ley electoral a tres lerrouxistes y a un de la Esquerra. Aleshores nosaltres hi hem acudit, impedint la proclamació dels lerrouxistes y hem presentat un altre candidat, ¿y no sabeu qui ha sigut? Donchs ha sigut el mateix don Lluis Argemí, aquesta persona tan descantada de caciquisme, el qui ab sa diligencia, ab la presentació de son nom, ha impedit que fossin proclamats els tres candidats lerrouxistes. Ell ha sigut el que ha fet que diumenge la Esquerra Catalana pogués presentar la batalla enfront del lerrouxisme en aquell districte. (Grans aplaudiments.)

La Lliga Regionalista, en la vinenta lluita electoral, posarà totes ses forces pera ajudar a la derrota de les candidatures lerrouxistes, y per això ha fet lo que acabo de manifestar y ha recomanat a sos amichs del districte III provincial, ahont ella no ha presentat candidatura, que donguin llurs vots als candidats de la Esquerra que lluiten contra la candidatura lerrouxista.

La Lliga ha adoptat aquesta actitut patriòtica perque està convensuda de que sols d'aquesta manera, ab la unió de tots, es com se pot destruir el lerrouxisme. La Lliga espera que tots els ciutadans de Barcelona sabràn cumplir dignament son dever votant les candidatures anti-lerrouxistes, y aixís faràn que la ciutat no hagi de passar per l'afront de que tingui sa representació en el lerrouxisme, que ha sigut titllat d'immoral davant de la representació nacional. (Grans aplaudiments.)

La grandiosa concorrencia que omplía de gom a gom les sales de la Lliga va tributar entusiastes ovacions als oradors, y al acabarse l'acte, van ser en gran nombre'ls que s'agruparen a la taula presidencial a saludar als oradors y al candidat senyor Duràn, manifestant les fermes confiances que tenien tots en el triomf de la candidatura barcelonina en el districte II y els desitjos de que lo mateix succés en el III ab la candidatura de la Esquerra Catalana.

Durant llarga estona aquests van ser els temes de les converses que allí hi havia.

TELEGRAMES
Y TELEFO EMES
DE "LA VEU DE CATALUNYA"

Congrés

Madrid, 5, 9'15 nit.

A les 12'10 s'obre la sessió, baix la presidencia del senyor Morote.

L'oficial Major dona lectura al Decret declarant terminada la primera llegislatura y convocant la segona.

Els diputats presents son 46.

Componen la Mesa d'edat, com president, el senyor Sastrón; y com secretaris els senyors Alonso Bayón, Merelles, Díaz Cordobés y De Federico.

Se procedeix a la lectura de la comunicació del Govern sobre reobertura del Parlament, y després d'acordar que demà, a les 3'30, se celebri sessió pera elecció de la Mesa, se dona per terminada la reunió.

Senat

Assisteix a la sessió preparatoria regular número de senadors.

Ocupa la presidencia la Mesa d'edat, composta del comte de Tejada de Valdosera, president, y dels quatre senadors més jóves, duch de Luna, marqués de Cenia, Carles Prast y Prado y Palacio, com secretaris.

Oberta la sessió, a la una de la tarda, el senyor Prast puja a la tribuna y dona lectura al decret convocant al Parlament a segona llegislatura y a altres decrets nomenant president del Senat a don Eugeni Montero Ríos y vis-presidents als senyors don Agustí Luque, Lòpez Muñoz, don Amali Gimeno y duch de Montellano.

També llegeix la llista dels senadors que habiten a Madrid y els noms dels que assisteixen a l'asessió.

Aiximateix llegeix altres comunicacions.

El comte de Tejada de Valdosera dona possessió del càrrech de president al senyor Montero Ríos qui, després de pendren pronuncia un breu discurs agraint al Rey y al Govern el nomenament.

Per lo demés—diu—a tots ens uneix vella y sincera amistat. Per això tenu que conèixer els meus defectes y no exigirme aquells esforços que jo no pugui fer.

Pera mí, al devant d'aquesta Cambra, no existirà més que un deyer: el cumpliment absolut del dret y el respecte al mateix. Per això en mi els senyors senadors tindràn un amparador dels seus furs.

Procurem tots treballar y servir ab nostres esforsos a la patria comú, y tant debó que'l nostre treball sigui fructifer pera Espanya.

Proposa a la Cambra un vot de gracies pera la Mesa d'Edat, y aixís s'acorda per unanimitat.

Per últim s'acorda que les sessions comensin, com de costum, a les tres de la tarda.

Se dona lectura a l'ordre del día pera demà y s'aixeca la sessió.

Firma regia.—En García Prieto y en Roig y Bergadá, senadors vitalicis.

Madrid, 5, 9'15 nit.

El senyor Canalejas ha manifestat avuy que havien sigut firmats pel Rey els Decrets nomenant quart vis-president del Senat al duch de Montellano y senadors vitalicis als senyors García Prieto y Roig y Bergadá.

Als circols polítichs s'ha comentat el nomenament de senador vitalici a favor del senyor García Prieto, no faltant qui hagi dit que respón a les contingencies polítiques del pervenir y al cas de que'l senyor Montero Ríos cregui arribat el moment d'emprendre vida política més tranquila.

Els que tornen

De tornada del Port de Santa María ha arribat aquest matí el senyor Gasset.

El senyor Cobián arribarà a Madrid el proxim dimars, a les nou del matí.

—En el ràpit de Galicia ha arribat aquest matí el senyor Montero Ríos.

El president

El president del Consell ha passat part del matí en son despatx oficial, treballant.

Les obres públiques

Madrid, 6, 12'30 matí.

El senyor Gasset ha tornat de la seva entrevista ab el senyor Cobián.

Li ha demanat tres cents milions pera'l plan d'obres que's proposa desenrotllar y que n'hi ha concedit 320.

L'actitut den Cobián

Alguns polítichs consideren molt afansada la situació del Govern, després de les declaracions fetes pel senyor Cobian.

El senyor Cobian, segons manifestaven els seus intims, es avuy tan ministerial com el dia que va entrar al Govern.

Els projectes d'Hisenda

El quefe del Govern ha rebut la visita del senyor Suárez Inclan, qui està conforme ab els assumptes convinguts ab el senyor Cobian, que han d'ésser objecte de discussió en primer terme en el Congrés; entre ells la lley de comptabilitat y la del Banch.

Les tabernes

El ministre de la Governació ha autorisat que les tabernes estiguin obertes fins a les dues de la nit.

Les eleccions a Madrid

Registrantse varis incidents, s'ha verificat la proclamació de candidats.

A la sortida, varis grupus de republicans han acullir hostilment al tinent alcalde senyor Aragon, el qual s'ha vist obligat a reclamar l'auxili de la guardia civil.

La lluita a Madrid serà bastant renyida.

Reunió de catòlichs

A casa del comte de Ancostales s'ha celebrat una reunió de catòlichs.

Els Reys a Sevilla

Aquesta nit han marxat a Sevilla els Reys.

Del sinistre d'aviació

Ab l'objecte d'ampliar les declaracions han comparescut devant del jutge del districte de Chamberí l'organisador del concurs d'aviació don Gabriel España y l'aviador, causant de la catástrofa.

Els detalls aportats per aquest pera completar la relació que ja va fer de la forma en que's va produir l'incident, no tenen interés.

Permís pera volar

S'ha concedit a la aviadora Dutrieu permís pera realisar varies volades a la Ciudad Lineal.

Espanya y el Vaticá

S'ha rebut el següent telegrama de Roma:

Encara no ha rebut el Vaticà la nota-resposta del Govern espanyol.

La Santa Seu ha publicat una nota oficiosa afirmant que may ha fet declaracions el Vaticà sobre les notes diplomàtiques que's creuaven.

Continúa dit document deplorant que la característica del conflicte actual per part del Govern espanyol sigui suscitar campanyes de prempsa, mentres que'l Vaticà ha guardat sempre la més absoluta reserva, donantse'l cas de que la darrera nota de la Santa Seu planejant les condicions, fou publicada pel Vaticà el primer de mars y ja'l senyor Canalejas l'havía fet publicar en un periòdich de París y en altres de Madrid els dies 27 y 28.

La nota acaba dient que es evident el deplorable efecte que produeix en les negociacions diplomàtiques el que se secundin y refinin les polèmiques periodístiques, però que la responsabilitat y conseqüencies d'això no seràn imputables a la Santa Seu.

L'article 29

Madrid, 6, 1'50 matinada.

Segons els datos oficials coneguts a mitja nit, els diputats provincials proclamats per l'article 29, en tot Espanya son: 122 liberals, 59 conservadors, 3 independents, 1 carlí y 6 republicans.

Foch.—Descarrilament.

Valencia. — Al Cinematògraf «Victoria» s'ha encés una película, originantse gran confusió y resultant sis contusos.

—El ràpit d'Alcoy ha descarrilat en el primer kilòmetre, resultant ferits lleugerament dos viatgers.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Agitació al Marroch

París, 5, 8'34 nit.

«Le Matin», en un despatx de Rabat, diu que segons noticies de Fez les tribus de Demintir han romput les hostilitats contra les tropes del Maghzem, logrant apoderarse de les tendes imperials.

En tota la regió se predica la guerra contra en Muley Hafid.

De societat

La Junta ausiliar de senyoretes creada pera buscar fondos pera l'Institut del Salvador dels Pàrvuls, ha pres per compte seu les funcions de cinematograf y atraccions que's donaràn al saló del Poliorama els quatre primers dilluns de Quaresma, havent realisat al efecte un nombrós y lluidíssim abonament, en el qual hi figuren els noms del governador civil senyor Portela, Abascal, Goytisolo, barons de Quadres, Moxó, Yerovi, La Llave, Cutxet, Carreras y Candi, Bofill y Gasset, Martí y Beya, Lamadrid, Achón, Pericas, Manen, Goycoolea, Pirard, Simón, comtes de Güell, Cullaré, Subirana, Valls y Vicens, Rosés, La Cerda, Vallet, Gallart, Sevilla, Barbey, Planas, Balcells, Dolsa, Pujol y Thomàs, Llorachs, Ohlseu, Cumill, Forasté, Cardenal, Martino, Rodriguez, Jordà, Bañeres, Janer, marqués d'Alella, Casanovas, Torra, Andreu, Busquets, Catasús, Ponsich, Tobar, Pagés, Reynoso, Martí y Sicre, Pons y Arola, Bruguera Mario, Fabra (don Romàn), Plaja Montagut, Ciegler, Barrie, viuda Vigo, Garí, Eguilior, Deloustal, viuda Marfá, Gallardo, Cuyàs, Rahola, Bonet, Mauroner, duch de Solferino, Alandi, Thós, Quesada, Marfá (don Santiago), Bulbena, Ferrer y Bertrand, Walter Werb, Gache, Cambó, Sagrera, Jordàn de Urries, Sanisalvador, Massana viuda de Llibre, Torí y Martorell, Bosch y Barret, Planàs, Cardona, Macià y Bonaplata, de la Riba, Carreras y Noila, Oller, Sert, Mas Cahuet, marquesos de Castelldosrius, Girona y Vidal, Perés, Jorba, Pons y Bofill, Rius y Torres, Mateu (don Damià), Rius y Vallés, Santasusana, Font y Ginebra, Nicolau, Bertràn y Musitu, Daurella, Godó, Bertrand (don Manuel), Trallero, Campcubí, Montaner de Campany, Volart, Codina, Rull, Murillo, Santamaría, Maristany (don Félix), Rivière, Collaso, Bori, Pomés, Espina, del Pozo, Castañer, Salvat, La Rosa, Casas Abarca (don Pere), Beristain, Coll (don Pasqual), Pons viuda de Pons, Cendra, Gironella, Duràn y Ventosa (don Lluis), Llopis y Bofill, Calvet (don Eduart), Camprodón, viuda Matheu, Bosch y Alsina

NOTICIES

DE BARCELONA

Ahir s'aixecà'l día ab un cel tot emboirat que, sobre envolcallarnos en una atmòsfera humida, arribà a presentarse ab amenaces de pluja que's van reduir a un petit plovisqueig allà a mitja tarda, y encara per pochs moments.

Com era d'esperar, la mala cara que posà'l temps durant tota la jornada, ja va ser prou pera que l'aviador M. Gibert no pogués fer els dos vols que hi havía anunciats, en els quals havía d'elevarse, ab el seu Blerior, per sobre'l cimal del Tibidabo y donar varies voltes a l'entorn de la montanya.

Y els milers de ciutadans que indubitablement hauríen animat els indrets altívols que dominen la capital pera contemplar tan atractiu espectacle, no van tenir més remey que romandre a Barcelona durant tota la jornada; ab lo qual no cal dir la gernació que animava'ls nostres passeigs y la que omplí tots els teatres, cinemes y els altres llochs de diversió y espandament.

Una vehina del carrer de Sant Gil ha tingut disputes ab una rellogada que tenía a casa. Com a resultat de la discordia, la primera ha tingut d'anar al dispensari, haventse donat coneixement del fet al jutjat de guardia.

La Secció de Ministeris de l'Associació d'Eclesiàstichs pera l'Apostolat Popular celebrarà demà, dimars, a dos quarts de sis de la tarda, la reunió mensual en son local social, Canuda, 10.

L'Academia de Taquigrafía inaugurarà aviat dos cursos gratuits, de set a vuit y de nou a deu del vespre (dies alterns).

En el local de dita entitat (Portaferrissa, 16, primer), queda oberta la matrícola tots els dies de set a nou del vespre.

Les proves d'aviació que s'hagueren de suspendre ahir per la inseguretat del temps, s'efectuaràn probablement el diumenge pròxim, si'l temps ho permet, avisantse oportunament.

Un quinto del actual reemplàs que ha anat a la tinencia d'alcaldía de Les Corts, a presentarse, al sortir al carrer s'ha trobat desagradablement sorprés al veure que havía desaparescut una bicicleta que al entrar havía deixat a la porta.

L'Institut Homeòpata celebrarà sessió científica demà, dimars, a les deu del vespre, discutintse el tema del doctor Casanovas, intervenintlhi els doctors Grifols, Montanyà y Roig (S.)

El Esperanta Kataluna Grupo Supren...! participa son traslllat al carrer den Montaner, 6 (Ateneu Autonomista), ahont continuarà les classes d'esperanto que ve donant, comensant dilluns una de primer curs pera abdós sexes, seguintse tots els dilluns, dimecres y divendres, de nou a deu de la vetlla, y el dimars altra de pràctica, continuantse tots els dimars, dijous y dissaptes a la matexa hora, essent en absolut gratuites y pera abdós sexes.

Ahir a la tarda va aplegarse en la casa-torra que té a la barriada de la Salut de Gracia, nostre bon amich don Joaquim Arumí, un considerable número de distingides famílies y respectables personalitats mèdiques, desitjoses de conèixer el somnier transformable, invent del consoci del senyor Arumí don Andreu Borés.

L'aparell de referencia va ésser provat devant d'aquest selecte públich, merexent, per part de tothom, els més calurosos elogis. Se tracta d'un somnier aplicable a tota mena de llits y al que se li pot donar tota classe de formes. Es de gran utilitat pera'ls malalts y molt en particular pera aquells que's troben en período de convalescencia.

La casa Andreu Borés, S. en C., que es la encarregada de la explotació d'aquest aparell, ha obtingut patent d'invenció, no solament d'Espanya, sinó de moltes altres nacions, car un dels principals desitjos que té es el de que sigui conegut aquest invent com a producció catalana.

El senyor Arumí y els seus consocis varen obsequiar als invitats que estigueren a la torra del primer, ab dolços y xampany, y els fotògrafs de la casa Pathé, varen impressionar una película ab destí a la Revista Mondial.

Uns carrabiners van fer un registre a un terrat de la Rierera y van trobar dos kilos y mitg de picadura de fraus.

Un agent de la Tabacalera va fer un altre registre al passatge d'Escudellers, recullinthi 52 paquets de 100 grams y un segón registre al carrer de Robador, hont hi va decomisar una altra partida de lo mateix.

El darrer número del «Butlletí Oficial» del bisbat conté'l sumari següent: «Per la Religió y per la Patria: Exhortació Pastoral ab motiu de les eleccions.—Circular del Prelat sobre sacerdots diocesans y extradiocesans.—Idem sobre la suscripció en favor de les víctimes dels últims temporals.—Congregació Consistorial: Declaracions sobre'l Motu proprio «Sacrorum antistitum».—Congregació del Sant Ofici: Declaracions sobre la medalla que substitueix als escapularis.—Carta del Cardenal Secretari de la Congregació Consistorial sobre la lectura de periòdichs als Seminaris.—Circular del Bisbe de Madrid sobre eleccions.—Nomenaments. — Suscripció en favor de les famílies de les víctimes del últim temporal.»

La Societat de cassadors «La Torcaz» celebrarà reunió general ordinaria el día 8 del actual, a les nou de la nit, en son local social, Sant Pau, 83, primer.

Cultura Musical Popular ens comunica que ha feta ja efectiva la suma de 250 pessetes concedida com a accèssit pel jurat calificador del concurs «Teatre d'infants», a l'obra de màgia «El Castell d'iràs y no'n tornaràs», de la qual resulta serne autor el conegut literat don Eduart Girbal Jaume, qui ha generosament concedit a l'esmentada associació els drets de les representacions que de l'obra se fassin durant els anys 1911 y 1912.

En l'Agrupació Mutua del Comerç y de la Industria, durant el pròxim passat mes de febrer hi han ingressat 32 nous associats y 3 a la Segona Secció, havent ocorregut una baixa per mort del soci núm. 234 don Esteve Llacuna y Rosell, quals drets corresponents foren aprovats entregantse a la seva viuda don Teresa Vallmitjana la cantitat de 5.000 pessetes.

La Junta general ordinaria que ha de tenir lloch en el present mes ha sigut fixada pera'l diumenge, día 26.

El Seminari Conciliar ha organisat les següents festes en honor de Sant Tomàs d'Aquino:

Dilluns, día 6.—Solemnes Completes ab assistencia dels senyors superiors y catedràtichs.

Dimars.—Missa de Comunió a les set. Plàtica pel doctor Tena.

A les deu, ofici solemne, cantantse una missa de Perosi, acompanyada ab instruments de corda. Hi assistirà el senyor bisbe y predicarà el P. Soler, escolapi.

Dimecres.—A les vuit del matí, missa cantada en sufragi dels catedràtichs y alumnes difunts.

El dimars, a la tarda, baix la presidencia del doctor Laguarda hi haurà una sessió literaria-musical, prenenthi part valiosos elements, y el dimecres, una sessió de teología dogmàtica pels senyors sacerdots.

DE FORA

—De Puigcerdà (Cerdanya) diuen:

Es verament denigrant pera Espanya la conducta que segueix l'actual Govern ab l'assumpte del transpirenaich Ripoll-Puigcerdà. Es sabut que'l plaç de 10 anys pera construirlo, començà a córrer el día 29 de janer de 1907. Falten 6 anys justos pera construir aquesta important vía férrica y aquesta es l'hora que no s'ha consignat encara ni un sol céntim en pressupost ordinari pera sa construcció. Els francesos s'afanyen en preguntar què pensem fer quan tan poch falta pera acabar el terme del tractat internacional y tan costoses obres hi hà que construir. Nosaltres arronsem les espatlles y els hem de pregar que sien ells els qui donguin impuls a la obra, ab notes diplomàtiques, perque a n'els espanyols no se'ls acostuma atendre desde les altures del poder.

En camí els francesos avensen cada día més en les obres de perforació del túnel de Puymorens, arribant aprop de 1.000 metres per costat les galeries de perforació, que conforme avensen so van revestint per ses parets ab sòlida mampostería. A no trigar van a començar a Ax-les-Thermes les obres d'explanació del primer troç de la línia férrica.

—A Vendrell (Baix Penadès) s'ha obert una suscripció popular, ab la quota màxima de 0'50 pessetes, pera reunir la quantitat necessaria pera fer esculpir un bust del gran poeta català l'Angel Guimerà y posarlo al frontis del teatre del Casino-Circo d'aquella vila.

El bust serà obra del autor del teatre Principal don Alexandre Nolla.

—L'ilustre comte de Saint-Sauld, l'inteligent geògraf del Pirineu, que desde'l cim de la pica d'Alp va fer les triangulacions pera marcar la topografía de Cerdanya, formava part de la caravana del «Touring-Club de France», que fà poques setmanes visità aquella pintoresca comarca catalana. Al arribar a Cauterets, al ésser el darrer día de l'excursió, va escriure dient: «Aquí tothom parla de Puigcerdà ab alegría y emoció. No es estrany. Jo estich plè de satisfacció al enterarme dels carinyosos recorts que d'aquesta terra se n'endúen els excursionistes del T. C. E. ¡Visca la Cerdanya!»

A Cauterets molts dels excursionistes encara rumbejaven les rojes barretines que varen portar tota l'excursió y prengueren comiat els uns dels altres cantant l'himne cerdà: «Meitat de França, meitat d'Espanya...»

De la Económica dels Amichs del País

En sessió general celebrada per la Societat Económica Barcelonina d'Amichs del País, baix la presidencia de don Narcís Verdaguer y Callís, després d'haver admés varis socis, va obrirse discussió sobre'l Dictàmen que presenta la Económica sobre del progecte de Lley referent a la supressió del treball nocturn de la dona, pera ésser ampliament debatut.

El senyor Alier presentà una esmena en el sentit de que la pròrroga que's demana pera l'aplicació de la Lley suprimint el treball nocturn de la dona sigui extensiva a altres industries.

El senyor Plà y Daniel explicà l'origen d'aquest progecte de Lley, que obeeix al acort de la Conferencia Internacional celebrada a Berna en 1906, per iniciativa de Suïça, haventlo suscrit totes les nacions europeas, excepte Espanya, que al objecte de poder adherirse, encara que ab algún retràs, presenta'l Govern espanyol aquest progecte de Lley.

Llegeix interessants textes, extenentse en atinades consideracions de caràcter social, económich y moral, mostrantse partidari d'anar directament a la supressió del treball nocturn de la dona.

El senyor Fusté, aixís com els senyors Vendrell y Calvet, fan encertadíssimes consideracions, tractantlo baix els punts de vista d'higiene moral el primer y en son aspecte económich els dos darrers, els quals entenen que la substitució de les dones per homes en el treball nocturn de les fàbriques, haurà d'augmentar en una quantitat insignificant el cost de la producció, y entenent en canbi que ab ell se fà un gran bé a les famílies obreres.

El senyor Calvet presenta una esmena al Dictàmen, com transacció pera'ls que demanaven l'aplicació immediata de la Lley y el plasso de deu anyys que's demanava en el Dictàmen, proposant que's fixi en cinch anys el plasso pera comensar a regir a Espanya aquest acort Internacional, per lo que's refereix a les industries de filats de cotó.

Se posa a votació l'esmena del senyor Calvet y es acceptada, acordantse significar al Govern haver senyalat com convenient la pròrroga de cinch anys pera l'aplicació de la Lley, en lo que's refereix als filats de cotó, per comptes dels dos anys que's fixen al progecte, pera no lesionar els interessos de la dita industria, si bé lamenta l'Económica no poder dictaminar en el sentit desitjat, o sía abogant per l'immediata aplicació del Progecte, per ésser francament partidaria de la supressió del treball nocturn de la dona.

Govern civil

Un que ha desaparescut

Don Vicens Bonet, encarregat del establiment «Casa Moritz», ha denunciat a la policía que li havía desaparescut un dependent, emportantsen dos talons que li havía confiat pera retirar unes caixes de queviures de la estació del Nort, valorades en 330 pessetes, més 20 pessetes que li havía entregat pera'ls gastos.

Obres paralisades

El senyor Portela va manifestar als periodistes que ans d'ahir varen quedar paralisades les obres extraordinaries de reparació de la carretera de Mataró, pera les quals el Govern tenía consignades 90.000 pessetes.

Han quedat, donchs, en vaga forçosa uns 800 obrers. El governador s'ha mostrat preocupat per aquest entrebanch.

Les «Damas rojas»

El senyor Portela va donar la nova de que havíen tornat sense novetat les «dames rojes» que varen passar el diumenge a Sant Feliu de Llobregat.

Segons tenim entès, les referides «dames» varen dedicarse a fer propaganda per la candidatura den Pinilla.

Atropell

A dos quarts d'onze d'ahir matí, al carrer de Salmerón un automòvil particular va atropellar a una dona.

El públich que va presenciar el succés va tirarse a sobre l'automòvil, maltractant al «chauffeur» y no permetent que la lesionada fos conduida ab l'expressat automòvil a la casa de socors.

Va tenirhi d'intervenir la guardia civil que prestava servey a la plaça de Trilla. El «chauffeur» va ésser conduit a la delegació.

Lo del Tivoli

El governador va explicar als periodistes lo succeit al Tivoli d'aquesta manera:

Mentres parlava don Pere Corominas, va nèixer una discusió entre varis espectadors y se va sentir un tret.

Els guardies van detenir a Pere Adam Turón, de 32 anys d'edat, ofici electricista, casat, fill de Masnou y habitant al carrer de Villarroel, núm. 106.

Va negar rodonament que fos ell, mes els guardies ho van confirmar al trobarli un revòlver ab una càpsula gastada.

El quefe de policía va interrogar al esmentat Adam, del qual no va poguer treure altra resposta que la de que ell no havía fet rès.

El governador no coneixía altres detalls, ni sabía a quin partit pertany el detingut.

El somnier transformable

El distingit industrial barceloní don Andreu Borés acaba d'obtenir patent del somnier transformable «Autokinés» de la seva invenció.

Aquest nou aparell es de gran utilitat, podent considerarse com un dels més notables invents de la industria catalana, de molt temps a n'aquesta banda.

El seu mecanisme es senzillíssim y pot aplicarse a tota mena de llits, transformantlo en la forma que's vulgui, lo que es de gran comoditat pera persones delicades.

Els industrials que han près al seu càrrech l'explotació d'aquest aparell, han invitat pera la tarda de demà al Cos Mèdich pera que's fassin càrrech de les ventatges del repetit somnier, en una sessió de funcionament que tindrà lloch en la torra Arumí de Gracia.

A n'aquest acte hi assistiràn també un aplech de distingides famílies y personalitats que hi han sigut invitades y la casa Pathé impressionarà varies pelícoles destinades a la seva Revista Mondial.

Espectacles

PRINCIPAL. - Teatre Català
Avuy, dilluns de moda. La nova comedia de gran èxit, d'Aveli Artís,
A COR DISTRET, SAGETES NOVES
y la de gran broma, «L'hostal de la llebra».—A las nou.—Demà, «A cor distret, sagetes noves. Aviat «Sava nova», (3 actes, Gedó), y «La Dama de las Camelias», per la senyora Xirgu.

ELDORADO. — Teatre de Catalunya. — Companyia NIEVES SUAREZ — SIMÓ-RASO. — Avuy, dilluns: El diàleoh «Para pescar un novio» la hermosa comedia en tres actes, «El Centenario», desempenyant el protagonista Simó-Raso, y l'entremés «Los chorros del oro», per Neus Suárez y Simó-Raso.—Demà, dimars: Dia de Moda: La comedia en dos actes, «Los Hugonotes» y estrena a Barcelona de la comedia en dos actes, d'Antoni Paso y Joaquim Abati, «La mar salada», d'extraordinari èxit en el Teatre Lara, de Madrid.

GRAN TEATRE ESPANYOL
Avuy, dilluns, a dos quarts de deu: gran èxit de la notabilíssima companyía CITTÀ DI NAPOLI
NUNZIATA
Primer: L'escena dramàtica en 3 actes
L'ONORE DI UNA POPOLANA
Según: Gran varietat de melodies y cançonetas per los bellíssimes artistes de la Companyía y el tenor don GENNARO TRENZI.

POLIORAMA
9, RAMBLA ESTUDIS, 9
4 GRANDIOSES ATRACCIONS 4
Exit de les SELVAS acróbates equilibristes. Succés de TOISET musical transformista. Grandós èxit de CLARA ZIEGLER, eminencia alambista. TARRAFO PASQUALE, notable guitarrista. Ovacions delirants a —Tarda, a las quatre en punt, 4 preciosas atracciones y un colossal programa de pelícoles d'estrena.—NOTA: Venda y lloguer de pelícoles. Programes pera tot Espanya.

Diorama Avuy, tarda y nit. Grandós èxit de la película de gran metratge,
LA ESCLAVA BLANCA
Segona part de la «Trata de Blancas», y altres.—Venda y lloguer de pelícoles.

Malalties de la dona y parts
Doctor VILAPLANA - Pelayo, 5

Els que tinguin tos
prenguin l'antiga y acreditada Pasta pectoral del Dr. Andreu. Demànis en farmacies.

Negociém Valors y Cupons
Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

Imprenta de LA VEU DE CATALUNYA
Escudellers 10 bis

Avisos

Emplen y beneficis obtindrà qui interesi pera millor desenrotllo negoci establert. Garantie absoluta; referencies de primera. Tractes ab el propi interessat. Escriure llista de Correus cédula n.º 218619.

Anuncis

Panadissos Se curen al acte y sens dolor, per un procediment cins avuy desconegut. Carrer ARIBAU, número 18, pral., segona. — Les 6 a 8.

Gelatina de Carn de Gallina
Aliment poder espera las personas delicadas
Pot de cristall, 3 ptas.
E. Martignoia, Escudellers, 19

Més de 2500 persones
poden justificar avuy la perfecció ab que aquesta casa fa l'exámen de la vista pera l'aplicació de lentes o vidres. Si vosté té alguna dificultat als orguens visuals, vagi totseguit a
La Optica Medical
ahont, ab aparells matemàtichs, se li dirà si ha de o no portar lentes; y com aquesta operació es completament gratis, no perdi temps.
Fabricació de cristalls y montures de totes classes.
Boquería, 22-cantó Raurich

Medicaments
químicament purs, especifichs farmacèutichs y sigilles minerals, se reben directament dels punts d'origen. FARMACIA DE BOTTA Y BALTÀ, Rambla Catalunya, número 1, cantonada Ronda Universitat.

CURA SEGURA Y AVIAT DE LA
Anemia y Clorosis
EL LICOR LAPRADE
és el millor dels ferruginosos, no ennegreix les dents y no causa estreñiment. Dipòsit a totes les farmacies.—Colling & C.ª, Paris.

OMEGA
DE VENDA: A R. FLORS, 37 El Regulador

PERA CURAR O Aliviar la **TOS**
particularment en els casos de catarros o constipats roscents, o crónichs, ocasionats o empitjorats pel fret y la humitat; prengu la renomenada **Pasta pectoral** del doctor Andreu, quals efectes espectorants, suavisadors y calmants, son sempre segurs y rápits.
Els asmátichs trobarán també un remey segur pera calmar immediatament **AUFECH** per violents que siguin, ab els atachs de els **Cigarrets balsámichs**, y a benefici dels **Papers Azoats** reposarán tota la nit ab sols cremarne un dintre de la habitació.
Aquets medicaments de fórmulas publicadas els trobarán en totas las farmacias de tots els países.

Fábrica de Flors, Corones y Plantes
y artículos necessitats per la feina
Antiga Casa. — F. COSTAS. — Pallá, 15 y 15, pral.

ACADEMIA DE TALL Y CONFECCIÓ
SISTEMA PARISENCH PERFECCIONAT
Ensenyança completa y acurada de tall y confecció de vestits y abrichs de fantasia y sastra.
ROBA BLANCA. — Aquesta ensenyança cal a les senyoretes que's dediquen a modistes, a les que volen ésser professores de tall y a totes aquelles que vulguin fer llurs trajos.
Les senyoretes que seguiexin el curs, ara obert, podrán ja tallar, montar, confeccionar y adornar llurs trajos d'estiu.
CORTS CATALANES, 619 (ENTRE PASSEIG DE GRACIA Y CLARIS)

QUANTES PERSONES PATEIXIN DE
Neurastenia, Paràlisis, Debilitat sexual,
PROCURIN PENDRE
"Dinol Serratacó"
ELS EFECTES SON RÁPITS Y EFICAÇOS
Demánis Centres especifichs y farmacies y en la del autor, Farmacia Serratacó, PLASSA ROVIRA, número 1

L'ÚLTIM AVENS DE LA CIENCIA MÉDICA
La Renovación del Estómago
ó Solución Estomacal Sánchez
Un dever humanitari'ns obliga a recordar de nou als que sufreixen, la existencia y eficacia absoluta d'aquet remey vegetal y inofensiu descobert pel Dr. Sánchez de Alhabia (Almería), puig sense ser per l'ús ni l'abús nociu al organisme, la millora que ocasiona en totes les malalties del ventrell se reconeix infaliblement al segón día del tractament.
Nostra Solució Estomacal Sanchez s'usa ab éxit brillant en els *dolors d'estómach, dispepsias, vómits, coragre, gastralgias, diarreas* (quan provenen de mala digestió) *digestions difícils, ardors y inapetencia*. En tots els casos l'alliví és radical, y segut a la **renovació completa** que produeix al ventrell dels malalts, senten la majoría de les vegades y a las primeras presas lleugers marejos que, si bé al principi molestan un poch al pacient, son senyals precursoras d'una absoluta y rápida curació.
Ademés son tantas las ventatjas conseguidas ab tan modest preparat, acceptat ja ab entusiasme pels més eminents metges, y son tan increíbles els resultats obtinguts per molts malalts reputats incurables que casi miraculosament se salvaren de sos sofriments, que confiats en la propaganda personal de cada un ens abstindrém d'anunciar nostre producte, entregant en cambi com justa compensació **gratis** (ab recepta de metge) als **malalts pobres** quants frascos necessitin.—**Preu d'un frasco 3 pessetas.**
De venda a las principals farmacies y centres d'especialitats farmacéutiques
Gratis: Farmacia Carbó, Plassa Urquinaona, y A. Serra, Pelayo, 9

¡Homes! ¡Dones!
Els clots de VEROLA
DESAPAREIXEN
ab la **CREMA MARAVELLOSA**
a base de Mamey. Fórmula del doctor Bellver (Habana).
¡¡LLEGIU!! - ¡¡LLEGIU!!
«Sr. Dr. BELLVER.—Molt senyor meu: Tench l'honor de passar en son coneixement que la meva germana está usant son especifich CREMA MARAVELLOSA pera'ls clots que li deixà la verola, y estem agradablement sorprenos, ja que per encant van desaparetxent, cosa ja casi com abans de fer dita malaltia. Queda de V. atent s. s. q. b. s. m., Salvador Garrido. Empleat en les oficines dels Ferro-carrils Andalusos, Passeig Redig, Málaga. (Est¡racial).»
El Dr. Bellver garantisa ab 20.000 ptes. l'autenticitat d'aquest testimoni
¿QUI DUPTA? ¿QUI VACILA?
Si la senyoreta Garrido veu avuy la seva cara llisure de cicatrius, ¿quina rabó hi há pera que'ls desfigurats per la verola persisteixin en aquest estat, poguent esborrar de son rostre les senyals d'aquesta crudel malaltia?
La CREMA MARAVELLOSA es, ademés, un producte sens rival pera conservar la joventut del cutis, donarli figura ideal, preservarla de malalties, curar clivellos y malalties de la pell, etc. Es molt eficaç en les irritacions dels ulls y cremadures.
PREU: 2 PESSETES
DE VENDA.—Barcelona: Luis Mercadé, Quincalleria, Rambla Sant Joseph, 17; «Les Bijoux Parisiens», Rambla Canaletes, 3; La Oriental, Salmerón, 67 (Gracia), y en totes les bones perfumeries, farmacies y drogueries.
Representant pera Catalunya: L. MERCADÉ, Rbla. St. Joseph, 17

ENVIO COMPLETAMENT GRATUIT

¿MAL DE CAP?
La Casa The Kamnol C.ª - 6, Upper Woburn Place. - Londres W. C., enviará completament de franch una mostra de ses famoses
Tabletes Kamnol
No contenen antipirina, opi ni bromurs, y calmen a l'instant el mal de cap, neuralgies y dolors nerviosos. Les mostres son gratuites y s'envien desde Londres. A Espanya y América se troben en les Farmacies. — Una pesseta capsa de 12 tabletes.
Exigeixis sempre:
Tabletes Kamnol, precintades ab la firma de The Kamnol C.ª
DIPÓSITS:
Morató. - Passeig St. Joan, 77
Segalá. - Rambla Flors, 1.
Serra. - Pelayo, 9.

Mobles Higiénichs de JONCH ESMALTAT "ROTEN"

Fábrica sense sucursal
PASSEIG DE GRACIA, 115. - BARCELONA
«Manufacture Parisienne»
MEDALLES:
d'Or. ..... Santiago 1907
de Bronze. - Madrid 1909

Serveys de la Companyía Trasatlántica

LINIA DE NOVA-YORK, CUBA Y MEXICH
El día 24 de febrer sortirà de Barcelona, el 21 de Málaga y el 28 de Cádiz, el vapor
Antonio Lopez
directament pera Nova-York, Habana, Veracruz y Puerto Méjico.

LINIA DE VENEZUELA-COLOMBIA
El día 10 de mars, sortirà de Barcelona, el 11 de Valencia, el 12 de Málaga y el 14 de Cádiz, el vapor
Montevideo
directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Puerto Plata (facultativa), Habana, Puerto Limón y Colón, d'ahont surten els vapors el 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, etc. S'admet passatge y càrrega pera Veracruz y Tampico ab trasbord a l'Habana. Combinació ab el ferrocarril de Panamá ab les Companyíes de navegació del Pacífich, pera quins ports admet passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. També carrega pera Maracaibo y Coro ab trasbord a Curaçao y pera Camaná, Carúpano y Trinidad ab trasbord a Puerto Cabello.

LINIA DE FILIPINAS
El día 1 de mars, sortirà de Barcelona, havent fet escales intermitjes, el vapor
Fernando Póo
directament pera Génova, Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore, Ilo Ilo y Manila, servint per trasbord els ports de la Costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, Xina, Japó y Australia.

LINIA DE BUENOS AIRES
El día 3 de mars, sortirà de Barcelona, el 5 de Málaga y el 7 de Cádiz, el vapor
P. de Satrústegui
directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

LINIA DE CANARIAS, FERNANDO POO
El día 2 de mars sortirà de Barcelona, el vapor
M. L. Villaverde
ab escales a Valencia y Alacant, el 7 de Cádiz, directament pera Tánger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitjes y Fernando Póo.
Regres de Fernando Póo el día 2, fent les escales de Canarias y de la Península indicades al viatge d'anada.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions más favorables y passatgers als quins la Companyía dona allotjament molt comodo y tracte esmerat, com ho ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixes a families. Preus convencionals per camarots de luxe. Rebaixes pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expedeixen passatges pera tots els ports del món, serveys per línies regulars. L'empresa pot assegurar les mercaderies que s'embarquin en sos barcos.
AVISOS IMPORTANTS: Rebaixes en els nólits d'exportació.—La Companyía fa rebaixes de 30 % en els nólits de diferents articles, d'acort ab les vigents disposicions pera'ls serveys de Comunicacions Marítimes.
SERVEYS COMERCIALS. — La secció que d'aquets servey té establerta la Companyía, s'encarrega de trebellar a Ultramar els mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer els Exportadors.

LINIA DE CUBA Y MEXICH
El día 17 de mars, sortirà de Bilbao, el 20 de Santander y el 21 de Coruña, el vapor
Alfonso XIII
directament pera Habana, Veracruz y Tampico. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia.
Pera aquest servey regeixen rebaixes especials en passatges d'anada y tornada y també preus convencionals pera camarots de luxe.
Agents a Barcelona: Ripol y Companyía, Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.

R. WOLF · MAGDEBURG-BUCKAU
Delegación para España: Calle Velázquez, 21, Madrid
Oficinas de Barcelona: Diputación 286
MANUEL CRUSAT, Ingeniero

Semifijas y Locomóviles
de vapor recalentado de 10 á 800 caballos
La fuerza motriz más económica de la actualidad.
Producción total 760.000 caballos

CREMA DE
MENTHOL VINTRÓ
EL MILLOR DENTIFRICH

Aixarop del Professor **Girolamo**
polvos y catxets **Pagliano** (de Florencia)

El millor depuratiu y refrescant de la sanch
65 ANYS D'EXIT CREIXENT SON SA MILLOR RECOMANACIÓ
Exigíu sempre'l nom del Professor GIROLAMO
Venal en las principals farmacias y droguerías
Unichs agents a Espanya: J. URIACH Y COMPANYIA.—Moncada, número 20, Barcelona

Els **vómits, coragre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors del estómach, cintura y esquena**, etc., desapareixen al següent dia de usar el
Estómago Artificial
o Polvos del Dr. Kuntz
Desapareixen en tres dies els **dispepsies, gastralgies y catarros gástrichs**, com ho certifiquen milers de curats.
De venda a totes farmacies y drogueries